

AUSTRALSKÉ

LISTY

IN AUSTRALIA POSTAGE PAID
IN AUSTRALIA POSTAGE PAID

AUSTRALSKÉ LISTY

ČÍSLO 26 Říjen 1993

Print Post Approved
PP 242296 / 00084

\$2.60

LISACEK & CO

BARRISTERS & SOLICITORS

LEGAL ADVICE

1st Floor, 69a Grote Street
ADELAIDE S.A. 5000
Telephone: (08) 231 5909

All International Office Machines

Prodej a opravy nových a starších
"typewriters, photocopiers & faxes"
dílňa a obchod: **390 BOTANY ROAD**
ALEXANDRIA,
N.S.W. 2015
Tel: **319 0648** nebo **214 7402**
Václav Novák: 30 6781

CUISINE ART CATERING Pty Ltd

dodá
veškeré lahůdky, zeleninové i ovocné saláty,
obložené mísy a další speciality.
Přesné informace:
telefon: 525 3971
2 Kumulla Road, MIRANDA NSW 2228

DO YOU HAVE BROKEN GLASS ?

call
VITA KOZAK

Repair Crystal
Glass
Exp. from Bohemia
since 1966

Tel: 02-529 4967 - 14 Horbury St. SANS SOUCI 2219

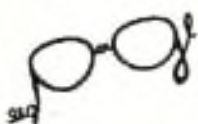
MOBILE ROBOT

CAR SERVICE AT YOUR HOME
TUNE,
BRAKES, CLUTCHES
& ODD JOBS

124c EDWARD STREET
BRUNSWICK VIC

018 174 861
(03) 387 3670

L. & G. Peral

Česká Optická Firma

57 Pelham Street
CARLTON VIC. 3053
Tel: (03) 663 6242

LEO Computer Pty Limited

Přímé zastoupení největšího Taiwanského výrobce -
FIRST INTERNATIONAL COMPUTER, INC.

Nabízíme prvotřídní počítače pro všechny účely
Od 'NOTEBOOK (colour or mono)'
po 'WORKSTATION with Pentium processor'
také MULTIMEDIA systém na příklad s
'VGA to TV, Grand Video,
Sound Card, TV Tuner'
a další

Unit 3, 377 Newbridge Road
Moorebank, NSW 2170

Tel: 02 822 4833

Fax: 02 822 4836

APPLIED COMPUTER SYSTEMS

(Australia)

dodáváme celé systémy 'software' i 'hardware' pro
MANUFACTURING, ENGINEERING
DESIGN, CAD/CAM
DESKTOP PUBLISHING
JOB COSTING, ACCOUNTING
MULTIMEDIA
EASTERN & WORLD FONTS
BUREAU SERVICE & TRAINING

7 Boonah Street
WENTWORTHVILLE
NSW 2145

Tel: 02 636 1873
Fax: 02 631 2024
Mobile: 018 288 477

SONY'S

Bon Voyage

Shop 6 Royal Arcade
175 Oxford Street
Bondi Junction 2022 NSW

Tel 02 387 1333
Fax 02 389 8028

Připravujeme speciální zájezdy do
lázní v České i Slovenské republice.
Zařizujeme letenky, zájezdy
zajímavé výlety vlakem.
Zajistíme pojištění, cestovní šeky,
poskytujeme veškerý servis,
vše za vynikající ceny.
volejte Barboru - 387 1333

ZPRÁVY z České republiky

V katedrále sv. Víta se konala mše na paměť hrdinské smrti českého krále Jana Lucemburského.

Prahu na pět hodin navštívil Boris Jelcin, ruský prezident. Během krátké schůzky s Václavem Havlem došlo k podpisu mezistátní smlouvy mezi ČR a Ruskou federací.

Francouzský ministr vyznamenal čtyři české vojáky UNPROFOR, kteří v lednu zachránili život francouzské posádce během bojů mezi Srby a Chorvaty v Krajině.

Čechy tajně navštívil autor Satanských veršů Salman Rushdie. Václav Klaus se od jeho pobytu distancoval. Prezident Václav Havel prohlásil, že vlažný postoj k Rushdiemu hraničí "s životem ve lži". Premiér prezidentovu výtku odmítl. Potom se oba sešli na Hradě a usmířili se.

Podle průzkumu STEM se téměř polovina (46%) obyvatel České republiky obává, že v příštích dvou letech nedokáže zaplatit nájemné.

Václav Havel zveřejnil svůj majetek: "Vlastním část restauračních podniků Lucerna a Barandov, část domu na Rašínově nábřeží, třetinu vily ve Zlíně, několik parcel a vzácné umělecké sbírky po mém dědečkovi".

Na prezidentovo přiznání reagoval Václav Klaus: "Konečně mohu triumfovat. Já mám starou Škodu 125, družstevní byt a chaloupku v Jižních Čechách."

Podle průzkumu IVVM se na prvním místě žebříčku životních pravidel české populace umístilo heslo "Z cizího krev neteče".

Rakouský ekolog a mistr Evropy v jízdě na psím spřežení Anderas Kolberger vyrazil i se svými psy na návštěvu do Čech, aby prezidentu Havlovi předal petici proti dostavbě jaderné elektrárny Temelin.

Sochaři J. Bim a B. Kolbersberger začali na vrchu Šibeník u Mostu stavět svatyni k uctění památky umírajících Krušných hor.

V Praze zemřel strýček Jedlička ve věku 75 let.

"... pravda, jak známo, osvobozuje a odvaha k pravdě je jedním ze základních zdrojů mravní obrody společnosti..."

Václav Havel k 8. květnu 1993

JE PRAVDA ZVOLITELNÁ ?

Karel Wencl

Když člověk žije přes čtyřicet let v zaběhnuté západní demokracii, má potíže se vžít do demokracie, která se právě vyvíjí. Tam, kde provegetoval značnou část svého života, dovede většinou odhadnout vývoj událostí, protože zná chování místních politiků a umí si přeložit jejich hantýrku. V zbrusu nové demokracii České republiky tápe v neznámém prostředí, kterému už tak dobře nerozumí.

Nejspíš je to tím, že demokratičtí politici ještě nejsou politiky v západním slova smyslu, teprve se jimi stávají. A jejich voliči nejsou ještě doopravdy demokraty, protože demokracie je pro ně ve velké většině případů nová hračka. Pro českého exulanta, prosáklého cynismem politického života na Západě, je proto nesnadné odhadnout, jestli je takovým, dosud demokraticky nevyvinutým, voličům také nutno lhát. Na druhém konci politického procesu je mu stejně nejasné, jestli už se politici, kteří se politiky teprve stávají, odnaučili po vzoru svých západních protějšků mluvit pravdu. Konkrétně řečeno, zajímalo by mě vědět, jestli člověk, jako třeba Havel, pochopil brutální skutečnost, že ve světě západní demokracie je pravda téměř nezvolitelná.

Protože žiji v Austrálii, mé zkušenosti jsou nutně zabarveny především tamní "demokratickou" praxí, která toho času pravdou moc neoplývá. Dám vám jeden příklad z mnoha. V poslední volební kampani dosáhla nehoráznost všeobecného lhaní takového stupně, že se jeden zodpovědný národohospodářský komentátor utěšoval v tisku tím, že velkomyslné předvolební sliby stejně nikdo nehodlá splnit, takže neduživé australské ekonomii nehrozí bezprostřední zhroutil. Nyni došlo k absurdní situaci, kdy jedna z opozičních stran vytkla vládě, že by bylo proplacení předvolebních úplatků nezodpovědné. Vychutnejte "logiku" věci: předvolební lži, slibující nespílitelné, jsou částí přijaté praxe, nezodpovědným se stávají až ve chvíli, kdy nečekaně hrozí jejich splnění.

Jeden příklad z mnoha, ale Austrálie, řekněme oprávněně, je ve velkém demokratickém rybníce hodně malá ryba. Pravda, pročez pohledte na vůdce západního světa, amerického "prezidenta pracujících", který se dává stříhat za dvě

Stručný přehled rubrik

Je pravda zvolitelná?	01
StB opět v akci	02
Vzkaz krajanům	03
Domov a exil	04
Potkejte nové přátele	05
Náš sedmdesátý pátý 28. říjen	06
In memoriam dr. Hofirka	07
Mabo a jiné případy	08
Nabíráme výšku	09
Okénko do historie	10
Kam za kulturou	11
Nad dopisy čtenářů	12
Z tajů krás české řeči	13
I koleno	14
Saturnin	15-16
Inzerce a služby.	

stovky dolarů a zablokuje při tom letiště. Ve volbách porazil prezidenta Bushe, který trávil prezidentování na golfovém hřišti, slibem, že sníží daně americké střední třídě. Po volbách učinil pravý opak, ale lid se nevzbouřil, neb je na to zvyklý (Bush udělal v předchozích volbách totéž). Spáchat splněním ze lži pravdu, by podlomilo důvěru v americký vládní systém. Jako v tom starém židovském vtipu: "Pane Kodiček, když oni mi řeknou, že jedou do Prahy, tak já vím, že jedou do Brna. Tentokrát já náhodou vím, že jedou do Prahy. Tak co lžou?"

Když někdy ve velice vzácných případech nějaký západní politik uklouzne a prohřeší se pravdou, že třeba ekonomie je v horším stavu, než rozpočet předvídal, nebo že import převyšil export více, než bylo plánováno, je to všerni sdělovacími prostředky označeno za politickou botu a on za politického břídlu. Kolotoč západní demokracie: sdělovací prostředky vychovávají politiky, politici voliče, voliči politiky... obyčejně ku lži.

K pochopení západní politické scény je totiž třeba vědět, že demokratičtí politici nelžou ze sportu, ale z nutnosti. To proto, že šablona volebního procesu je železná: politik chce být zvolen, volič nesnáší pravdu, obyčejně trdnou, politik, protože nezná jiný cíl, než být zvolen, musí lhát, protože pravda je nezvolitelná. Z čehož plyne další pravda, rovněž trdná, že lež je hybnou pákou nejen v totalitě, ale i v demokracii. V totalitě proto, že je uzákoněná a pravda zakázaná. V demokracii, protože lidé ji přivýkli, nikomu už nevaří a většinou, míněno politicky, více vynáší.

Ale zpět k našim politikům a voličům. Řekl jsem, že jim dost dobře nerozumím a povím vám proč. Česká vláda uvedla v chod celou řadu krutých, ale naprosto nutných hospodářských opatření. Politická reakce je pro západně vypíplaného demokrata nepochopitelná. Veřejný průzkum totiž zjistil, že její popularita roste! Nevím. Jde o porevoluční šok? Nebo je dostatečný počet českých voličů prozíravější, než masa voličů na Západě? Závažná otázka. Protože jestli jde o to druhé, pak by čeští politici nemuseli lhát, pravda by byla zvolitelná a z české demokracie by se

stal, přes balast Sládkovců a všelijakých odbarvených komunistických odrůd, světový unikát.

StB opět v akci.

Ve dnech 16. a 19. července 1993 otiskl Večerník Praha rozsáhlé interview, které jim poskytl kapitán StB Alexej Žák, v exilu již proslulý svými články proti voleným představitelům České republiky. Toto interview by bylo zcela zapomenutelné, kdyby si soudruh kapitán nepustil pusu na špacír a kdyby neřekl několik věcí, o kterých bychom my, v zahraničí, měli vědět. Reportérům slíbil prozradit, co prý dosud žádným novinám nesdělil. Bylo to toto:

"Existují materiály, které byly už vyvezeny z české republiky do zahraničí (neřeknu vám kdy, kým a kde se nacházejí), ve kterých je uvedeno šest set lidí, kteří v minulosti spolupracovali s StB, ale nebyli přitom vůbec uvedeni v centrální evidenci. A tito lidé dnes zastávají v České i Slovenské republice různá významná místa. Dále existuje obsáhlý videozáznam (jde o soubor záběrů), rovněž dnes již vyvezený do zahraničí, na kterém byli v minulosti zachyceni někteří současní představitelé naší země v situacích, které je velice kompromitují."

Toto vyjevil novinářům Alexej Žák před 16. červencem 1993. Pak je ale další vývoj událostí nečekaně zaskočil. Žákova odhalení zastínil jiný estébák, Václav Wallis, který se podobných materiálů také zmocnil. Wallis zkompiloval předlistopadové videozáznamy a jiné informace StB, pocházející z disentu, které mohly mít u některých lidí intimní, kompromitující charakter, s polistopadovými informacemi, obsaženými ve spise FBIS "Osobnosti politického a hospodářského života se zaměřením na jejich slabiny", který byl údajně založen za ředitelování Štefana Bačinského. Tento materiál spolu s ekonomickými informacemi o podnicích, pak nabídl k prodeji Viktoru Koženému, prezidentu Harvardských investičních fondů. Až potud to byla celkem obvyklá korupční historie. Pracovník tajné služby prodával politické a hospodářské informace tomu, kdo pla-

til.

Kožený, který si původně myslel, že kupuje pouze ekonomické informace, brzy zjistil, že mezi nabídnutými dokumenty jsou také kompromitující informace o intimním životě vrcholných politiků, včetně Václava Klause a Václava Havla. Začal se tedy obávat, že i on by mohl být kompromitován. Svěřil se tedy bývalému federálnímu ministru vnitra Petru Čermákovi. Wallis pak byl zatčen při fingované schůzce, při které měl dostat 100 000 Kč za materiály, které dokazovaly, že Harvard Capital and Consulting porušovala zákon. Byl obžalován ze zneužití moci veřejného činitele a bude souzen. Kožený v době, kdy se tato aféra provalila, řekl, že určitá skupina lidí, spjatá s bývalým režimem hodlala zdiskreditovat špičkové politické i hospodářské činitele České republiky.

Václav Wallis byl pouze jedním z mnoha estébáků, kteří po listopadu odnášeli domů svazky a schovávali je pod postel. Časovanou bombu, kterou uvedené materiály reprezentují, položili pod základy státu naivní sametoví revolucionáři, kteří podcenili sluhý komunistického režimu, příslušníky StB. Samozřejmě, že zmizely všechny svazky kompromitující estébáky. Špioni jako Köcher, Hodic a další jsou stále ještě nepotrestáni. Zmizely svazky činných agentů a objevila se náhražka - tzv. registr svazků, který obrátil podezření na spousty lidí, ale nerozlišil, jak dlouho byli agenti, zda opravdu ničili druhé lidi, zda podepisovali se souhlasem, nebo pod tlakem. Právní hodnocení vynuceného souhlasu si nedovolují posoudit. O faktu skutečné spolupráce nevíme nic.

Údaje o osobách s možnou politickou kariérou se zachovaly, a nyní se objevují. Informace intimnějšího charakteru se shromažďovaly v tzv. Lorencově deníčku. Při zveřejňování těchto materiálů spolupracují samozřejmě zbytky estébáckého establishmentu s individuální typy Alexeje Žáka, který se naivně chlubil, že k nim má přístup, a Václava Wallise, který se na nich snaží vydělat.

Ústy obou k nám opět hovoří StB. Žák, mimochodem, ve svém interview vychvaluje StB do nebe. O Lorencovi, jeho povaze a 17. listopadu se Žák zmiňuje takto: "Byla připravena obecně přijatelnější garnitura komunistů, jenže přá-

ni vnitra nepočítala s tak rasantní a spontánní reakcí lidí, takže se jim to vymklo z rukou. Vim, že 16. listopadu jednali Lorenc a Vykypěl se třemi generály KGB a několika dalšími lidmi. Říká, že nebyl Lorenc, nebyl by 17. listopad. Lorenc je matematik, analytik a velký úhoř. Vykypěl nedosáhl špičkového postu díky nějaké stranické vlně či protekci, nýbrž vlastní inteligenci a pracovitosti. Člověk gorbačovského typu s reformním programem. Jaké dokonale lidi to ztrácíme!

Ve svém interview se dále chlubi, že různé doklady získal od "dobrych kamarádů". Říká: "Mám je na vnitru všude a pomohou mi kdykoli budu potřebovat.... Někteří z těch lidí dodnes slouží na vnitru, jiní pracují v civilních povoláních, třeba v různých bezpečnostních službách a jinde. Ať jsou kde jsou, naše dobré kontakty trvají a vždy, když je třeba si pomáháme."

Ze všech těchto tvrzení nám jasně vyplývá, že estébácká mafie stále existuje. V StB pracovala elita strany, fanatici, nejprověřenější z prověřených. Alexej Žák se ve svém interview chlubi, že jej ke spolupráci osobně získával bývalý komunistický ministr vnitra Obzina. A ten člověk dnes spolupracuje s některými lidmi v exilu, ve Švýcarsku, v Kanadě, a kdoví kde jinde. Žák říká:

"Mezi krajanymáme nejlepší přátele v rodinách bývalých politických vězňů z 50tých let. Jsou to moudří a zkušené lidi, kteří si užili své. Třeba pan Anděl, Lukavčík, Kuka, Němeček, paní Pospišilová, Okounová a další".

Tito lidé a někteří další, ve své naivitě či zlobě pozapoměli na to, že StB je organizace školených zločinců, a jejich zločinná aktivita, jak nám estébák Žák potvrzuje, pokračuje i nadále. Materiály odvezené z Bartolomějské ulice má dnes v rukou kapitán Žák a mnozí jiní bojovníci za věc nespravedlivou. I když estébáci nemohou už zvrátit vývoj v naší zemi, mstí se alespoň za to, že jim listopad sebral jejich dobrá bydla a kariéry. Opět tedy bojují o koryta. Jsou stále nebezpeční!

Milan Hulík, pracovník Generální prokuratury ČR, navrhuje v Českém deníku 30. července 1993, aby byl už konečně schválen zákon, podobný německému zákonu z roku 1992. Tento zákon podrobně zpracovává materiály

STASI, určuje jejich vyhodnocení, význam, přístup k nim a nakládání s nimi, a znemožňuje jejich zneužití. Pak už dobrodruzů typu Alexeje Žáka a Václava Wallise nebudou předstírat informovanost, a nebudou vyhrožovat. Tento zákon už měl být odhlasován dávno. Aféra se rozvíjí do šíře, do hloubky i do zajímavosti a budeme o ní dále referovat.

Stanislav Reiniš - Západ Today

Vzkaz krajanům

Rozhovor s poslancem Jiřím Paynem, předsedou zahraničního výboru poslanecké sněmovny ČR

Pane předsedo, vztah domov-exil není ideální. Není např. vysvětlena rozporuplnost zákonů č. 119/1990, podle něhož by měl být ukradený majetek exulantům vrácen a zákonem č. 87/1991, podle kterého je naopak vydán znemožněno nebo zůženo na ty osoby, které mají čs. státní občanství. Exulanti nemohou volit a tím spolurozhodovat o osudech své vlasti, ačkoliv toto právo mají exulanti jiných evropských zemí. Co k tomu můžete říci?

Já jsem tehdy v parlamentu nebyl, když se tento zákon schvaloval. Mohu mluvit jen o současné době. Situace je taková, že krajané mají u nás velmi špatnou pověst. Je předznamenána kupříkladu působením takových osob, jako pan Kotas, který tady neúspěšně zakládal politickou stranu a dále kandidoval na prezidenta. Myslím, že česká veřejnost přes takové věci vnímá typického krajanu. Jsou ještě další příklady. Jde o lidi se zcela shodnou pověstí. Jsou stovky příkladů, kdy příjžděli zcela neschopní lidé a dožadovali se toho, že musejí za každou cenu radit naši vládu jako experti. V drtivé většině se prokázalo, že jsou to lidé zcela neschopní, kteří se nedokázali uživit na Západě a domnívali se, že alespoň tady budou vystupovat v roli jakýchsi polobohů. Vzbudili jen všeobecnou averzi, takže dnes už nikdo nehodlá prozkoumávat, jestli nově přichází snad přece jen nepatří k procentu těch schopnějších. To je výsledek dosavadního působení krajanů zde. O těch několika málo jiných příkladech, jako je pan Prečan, který bez okázalosti pracuje, o těch se zase moc neví. Takže naše veřejnost má logický pocit, že krajané jsou lidé, kteří si ulehčili situaci tím, že odešli a teď by ještě na tom chtěli profitovat.

Pane předsedo, ale kromě pana Kotase je tu pěkná řádka jiných, namátkou pan Tigrid, kteří to, co říkáte dokonale vyvracejí.

Jak jsem říkal, že tady působí několik postav pozitivně. Jmenoval jsem pana Prečana, pana

Tigrid je také jeden z nich.

Mohl bych však uvést desítky dalších, kteří vykonali obrovský kus práce pro domov, aniž se chtěli vrátit, protože už mají venku svůj domov, vnučený sice, ale je to prostě realita. Co členové Rady svobodného Československa, nebo tady byl pan dr. Brzorád, kdysi osobní tajemník ministra dr. Huberta Ripky, který organizoval transport zakázané literatury. Bez všech těchto lidí by jistě komunismus přinejmenším odolával o něco déle, nemyslíte?

Problém je v tom, že tyto aktivity nebyly nikdy zmapovány, to znamená, že veřejnost o nich neví. A ty disidentské organizace, co zde existovaly a které byly podporovány, sehrály svým způsobem negativní úlohu v rámci Občanského hnutí a naše veřejnost dala ve volbách jasně najevo, že s těmito lidmi nehodlá dále v politice počítat. Já mám samozřejmě pozitivní zkušenost s touto pomocí ze zahraničí, ale pokouším se interpretovat mínění naší veřejnosti.

Je to mínění veřejnosti, nebo politické strany?

Já nehovořím o politické straně ani o politickou stranu. Pokouším se vystihnout stanoviska veřejnosti.

Vy si prostě myslíte, že česká veřejnost zanevřela kvůli prohře jedné strany (OHL) na to, co se nám celá ta léta dostávalo z exilu jako pomoc? Svobodná Evropa, Hlas Ameriky, kde byly desítky našich kvalitních lidí, kde desítky s těmito stanicemi spolupracovali, co exilová nakladatelství, Škvorecký v Torontu udržoval povědomí o českém myšlení a literatuře vůbec... to všechno pohřbilo jedno OH? Myslím, že parlament by měl mít objektivnější hodnocení...

Já nemluvim za parlament!

Ale já se vás ptám, jako předsedy jednoho parlamentního výboru.

Svobodná Evropa a Hlas Ameriky jsou pozitivně hodnocené stanice a jejich kladů jsou přičítány americké vládě, nikoliv krajanům. Tento proces, že disidenti odcházejí z politiky poté, co sehráli určitou roli, je zákonitý a ve všech postkomunistických zemích to takto probíhalo. A pokud nebude tato oblast náležitě zdokumentována a zpřístupněna veřejnosti, tak se domnívám, že se na ni úplně zapomene, nebude ani zaznamenána a nebude mít vliv na další dějiny. Pokud se týče určitých požadavků krajanů, nutno říci, že naše veřejnost je v současné době velmi excitovaná a necitlivý přístup způsobuje zablokování veškerých pozic. Lze

to dokumentovat na přístupu bývalých německých krajanů, kteří se v roce 1938 přihlásili k říšskému občanství a teď by chtěli vrátit občanství a právo na vlast i na majetek. Díky svým nešikovným aktivitám a lobování dosáhli jediného, naše veřejnost se pro jejich zájmy zcelaablokovala. Márn domem, že veškeré petice a veškeré aktivity krajanů v zahraničí možná z neznalosti mentality poskomunistických společností, se dopustily stejného omylu. A zdá se, že naše veřejnost je zcelaablokována pro jakákoliv jednání o těchto věcech. A pokud si krajané nezlepšili svůj image v ČR, domnívám se, že politicky tady nebude ochoten nikdo o této věci vážně jednat.

Jak by si mohli zlepšit svůj "image" a čím?

Máme smůlu, že nemáme žádnou postavu, která by byla natolik významná, že by na ní mohlo být poukazováno jako na takový vzor. Já sám se třeba domnívám, že by byla třeba možnost založit nějakou investiční společnost, která by tady postavila cokoliv, nějaký malý podnik, a tak ukázala, že krajané jsou schopni se zorganizovat k něčemu pozitivnímu. Pokud hovořím se svými voliči, opravdu nemám na co pozitivního ukázat. Mohu konstatovat, že jsou tu pouze požadavky. O pomoci, která existovala zvenku v minulosti, nikdo z naší veřejnosti nic neví. Čím se stalo, že naopak např. rumunské, maďarské, polské lobby je v USA tak silné a vstřícné pro domov? A naopak?

Myslíte, že vzájemný poměr občanů v těchto zemích je jiný?

Pravděpodobně ano. My jsme v tom atypická země. U nás jsou vztahy ke krajanům přesně opačné.

Má parlament v úmyslu na toto téma někdy jednat?

Opakuji, já jsem v tom parlamentu, který tehdy schválil oba citované zákony, nebyl. A odmítám odpovídat na to, co bude nebo nebude v tomto směru parlament dělat. To je otázka dalších politických rozhodnutí.

Tak alespoň na závěr, co byste krajanům vzkázal?

Já bych doporučil, aby se snažili výrazně si zlepšit image v ČR.

Aleš Fuchs

DOMOV A EXIL

Aleš Nebeský

Po generace slova domov a exil bolestně trčí v našem českém národním podvědomí jako snad v podvědomí žádného jiného národa.

Zcela jistě jsem nebyl sám, když jsem před pětadvaceti lety odcházel do exilu s pocitem, že se již nikdy do svého domova nebudu moci, a ani nebudu chtít, vrátit. Nevěřil jsem, že se dožiji splnění svého celoživotního snu a komunismus padne. Mýlil jsem se, ale touhu k návratu mi to nepřineslo. Snad nikdy mi nepřestane znít v uších věta, kterou jsem hned po válce ve svých dvanácti letech tolikrát kolem sebe slyšel: Celou válku se v bezpečí váleli v Lodnyně, v Moskvě a v New Yorku a teď se tady na nás chtějí vytažovat a poroučet nám." Pád komunismu mi umožnil navštívit místa mého mládí, kde mě absolutní většina - i zcela neznámých lidí - vítala se srdečností, kterou jsem, upřímně řečeno, v takové míře neočekával. Můj návrat byl kompletním duševním návratem - nikdy se ale nedozvím, jak bych byl vítán jako navrátilce, a zda bych se po fyzickém návratu v místě svého narození nestal cizincem.

Proč znovu píšete na téma, na které bylo již popsáno (i mnou) nadbytečné množství papíru a které se nám stále znovu a znovu vrací?

Předseda zahraničního výboru Poslanecké sněmovny České republiky dr. Jiří Payne při své návštěvě USA poskytl rozhovor A. Fuksovi pro newyorský Československý týdeník. (viz předchozí článek - poz. redakce)

Dr. Payne je poslancem Občanské demokratické strany a pokud informace v "Kdo je Kdo" z roku 1992 je přesná, vystudoval matematicko-fyzikální fakultu UK, byl vždy bezpartijní, v letech 1986-90 pracoval jako topič, po listopadu se stal poslancem Občanského fóra a členem Meziparlamentního klubu demokratické pravice.

V zmíněném rozhovoru uveřejněném v Československém týdeníku z konce července t.r. dr. Payne řekl, že "krajané u nás mají velmi špatnou pověst" a že by si image "v České republice zahraniční krajané měli vylepšit". Navíc prý "četní neschopní Češi a Slováci, kteří neuspěli v zahraničí, se po roce 1989 domáhali vysokého postavení v Československu". Jako příklad "špatné pověsti" a "neschopnosti" emigrantů dožadujících se vysokých postavení, uvedl J.V. Kotase, který po návratu z Kanady se domohl postavení poradce na ministerstvu financí. Po čase byl odvolán z funkce, v květnu 1991 založil Konzervativní stranu Svobodný blok a po rezignaci V. Havla v srpnu 1992, kandidoval na prezidenta.

Na námitku, že na jednoho navrátilce domáhajícího se vysokých postavení existují desítky, ne-li stovky exulantů, kteří se z exilu nevracejí a přitom pro image českého národa v cizině a pro domov ledacos udělali a stále dělají, dr. Payne prohlásil, že "tyto aktivity nebyly nikde zmapovány". Svobodná Evropa a Hlas Ameriky jsou sice "positivně hodnocené stanice", ale "jejich klady jsou přičítány americké vládě a ne krajanům". Navíc pak i konstatuje, že "u nás jsou vztahy ke krajanům přesně opačné" než v Polsku a Maďarsku a že "veřejnost má logický pocit, že krajané jsou lidé, kteří si ulehčili situaci tím, že odešli".

Po uveřejnění rozhovoru a čtenářské reakci Československý týdeník vyzval dr. Payna, aby podal demisi nebo se za své výroky krajanům omluvil. Ten pak v Praze v rozhovoru s redaktorem Lidových novin na vysvětlenou řekl, že prý krajané "čekali, že je budeme vítat s otevřenou náručí. Přitom z reakcí našich lidí se dá spíše usuzovat, že emigranti pro ně přestali existovat. Prostě k nim necítí žádný zvláštní vztah". On sám byl prý veden snahou právě toto napravit: "...s řadou krajanů sdružení jsme přemýšleli, jak tyto vztahy konkrétními kontakty zlepšit. Závěry našich rozhovorů jsem se pokoušel shrnout a vzkázat krajanům". Jenže prý "článek nevyzněl tak, jak jsem zamýšlel.... některé moje věty se objevily v komentáři redaktora a naopak."

Své vysvětlení pak dovršil (abych použil termínu "funkcionářské" češtiny), když na námitku, že mnozí emigranti odcházeli, že nemohli vykonávat svá

povolání prohlásil, že s tím souhlasí, neboť "většina z nás nemohla dělat svoji práci". Jenže prý "zaráží mě proč hlavní proud (emigrantů) směřoval do US, Kanady, Německa a nikoliv třeba do afrických zemí či do Indie... tam by přispěli ke světové stabilitě... z jejich směřování mi však vyplývá cesta za lepší životní úroveň".

Z pravidelné četby českého tisku se dá usoudit, že dr. Payne má v hodnocení vztahu české veřejnosti vůči emigraci alespoň částečně pravdu. "Není divu, že až na část emigrantů, kteří dali své schopnosti do služeb politickému odboji, nejsou emigranti vítáni s otevřenou náručí. Nemají zkušenosti s totalitním režimem až do jeho pádu... Těžko mohou čelit přerodu tajemníků v kapitalistické managery, protože tu prostě nebyli", dočetl jsem se v jednom čtenářském dopise. Absolutní většina komentářů se ale dá shrnout pod titulek v Českém deníku "Payneho nehoráznost", kde pisatel označuje výroky dr. Payna za "výsměch tisícům emigrantům, které komunistická zvůle donutila opustit rodnou zemi".

Několikrát vězněná disidentka dr. Jitka Šiklová k tomu napsala, že "exil si nepotřebuje vylepšovat svůj image u nás, ale spíše my bychom se měli zajímat o to, co exil v posledních 45 letech pro domov udělal a co nyní dělá". Jako příklad pak popisuje konání již třetího letního semináře ve Švýcarsku, pořádaného pro české a slovenské studenty odbočkou SVU. Na semináři přednáší čeští a slovenští profesori v zahraničí a pořádání seminářů je hrazeno z příspěvků a darů členů SVU.

Nesouhlas vyjádřil při své tiskové konferenci i prezident V. Havel a poznamenal, že na rozdíl od poslance J. Payna považuje náš exil za kvalitní komunitu, která tvoří integrální součást naší společnosti a obohacuje ji.

Obsáhleji v Lidových novinách reagoval v Kanadě žijící český spisovatel J. Škvorecký, který v době kandidatury J.V. Kotase na prezidentský úřad uznal za nutné dopisem do Lidových novin před Kotasem varovat. Josef Škvorecký připouští, že dr. Payne sice možná správně interpretuje citění české veřejnosti, ale soudit exil podle J.V. Kotase je stejně nesmyslné, jako soudit národ doma podle kapitána Minařika. Výroky dr. Payna pak zařazuje do kategorie přežívajících

důsledků mnoholeté komunistické propagandy o exilu a cituje celou řadu, od listopadu zveřejněných zdrojů, které činnost exilu "zmapovávají" a z kterých se dr. Payne o činech exilu mohl informovat - pokud by měl zájem. Mimo jiné poukazuje i na to, že ve stanicích Svobodná Evropa a Hlasu Ameriky vždy pracovali a stále ještě pracují čeští a slovenští novináři v exilu.

Dopisem prezidentu republiky, předsedovi Parlamentu a předsednictvu českého Pen-klubu reagovali i účastníci výročního shromáždění exilového Pen-klubu v Karlových Varech. "S podivem zjišťujeme," píše ve svém prohlášení, "že čelný představitel České republiky navazuje na komunistickou propagandu vůči Čechům a Slovákům žijícím v zahraničí. Jsme přesvědčeni, že se nepodaří znovu uměle rozdělit domov a exil."

A o to jde především. Je ovšem možné do nekonečna snášet argumenty proti "lidem" doma, nebo "lidem" v exilu. Konec konců, všichni jsme Češi, že ano. Mluveno o emigraci - použijí-li slova "exulant" pro ty, kteří odcházeli s politických důvodů a touze po svobodě, a nazvu-li "emigrantem" toho, kdo odešel za vyšší životní úroveň (což není pocho-pitelné nic špatného), pak zcela určitě vychází, že exulantů bylo podstatně méně. Nemohu to samozřejmě tvrdit s určitostí o údobí 1948-68. Osobně se mi vždy poúnorová emigrace jevila, alespoň v jejích počátcích, jako vyhraněně politická - bývám ale přáteli, kteří po únoru šli "přes kopečky" za dramatických okolností, občas přesvědčován, že v tomto bodě podléhám iluzím. Je-li tomu tak, jsem ale rozhodně bez iluzí nad emigrací posledních pětadvaceti let. Exulanti mezi námi ovšem byli také, bylo jich ale poskrovnu. Ostatně počty těch, kteří před komunistickou zvůli ohnuli hřbet, přestože byli mimo dosah její moci, a tak zvaně si "upravili poměr", mluví sami za sebe a nepotřebují dalšího komentáře.

Josef Škvorecký má ovšem pravdu - tak jako bylo a je nesmyslné "házet do jednoho pytle" každého doma (a dokonce jim paušálně třeba i vyčítat, že po 45 letech života pod komunismem jsou "načichli komunismem"), právě tak je nesmyslné vyslovování paušálních a navíc neinformovaných soudů nad exilem a i emigrací. Poukazovat ale na "nezmapovanost" činnosti a oběti dvou či dokon-

ce tří generací exulantů, kteří pro porážku komunismu udělali více, než si oči-vidně dr. Payne dokáže i jen představit, přesahuje hranice nesmyslu. Je to (abych se vyhnul nespisovným výrazům) mlčně řečeno - urážka.

Pokud to udělá někdo v pražské hospodě nad půl litrem piva, pak se dá nad tím mávnout rukou. Předseda zahraničního výboru Poslanecké sněmovny České republiky by měl rozhodně vědět lépe. Žiji tady a nemám právo vyslovovat požadavky. Domnívám se ale, že dr. Payne, pro politickou neschopnost a neznalost problematiky úřadu mu svěřenému, by měl být Parlamentem odvolán.

Potkejte staré přátele, udělejte si nové.

Nadace Bohemia Regia spolu s časopisem Západ Today zve všechny reemigranty i dočasné návštěvníky Prahy na společenské schůzky Klubu reemigrantů, konané každý čtvrtek v restauraci v budově nadace, U společenské zahrady 3, 140 00 Praha 4 - Krč. Telefon a fax : 472 1447
Je to jedna stanice autobusem od stanice podzemní dráhy Kačerov (trasa C), naproti hlavnímu vchodu do Thomayerovy nemocnice.

Dr. JAN ROSA odborný zubní lékař

Suite 8 - 560 Pennant Hills Road
WEST PENANT HILLS
ordinuje : úterý - čtvrtek - sobota
tel. objednávky od pondělí do soboty
na čísle (02) 481 8878

Náš sedmdesátý pátý

28. říjen

Bořek Šindler

Patřival nám všem, celé republice, od Aše až po Jasínu. Po prvních dvaceti letech byl zavržen Němci a jejich spřeží, po třiceti letech začali na akt národního osvobození plít komunisté, po čtyřiasedmdesáti letech se republika jakoby sametově rozpadla a kdo na ni bude vzpomínat letos?

Jestliže se Masaryk nemýlil tvrdil-li, že státy se udržují těmi ideály, ze kterých vznikly, nebylo možno udržet Československo když - alespoň údajně a bez náležitosti projevu vůle obyvatel - skupina politiků zavrhlá fundamenty jeho vzniku a existence.

Původní společný stát Čechů a Slováků na mezinárodním poli vybojovali, kromě československých legií v Rusku, Francii a Itálii, Slováci Masaryk a Štefánik s Čechem Benešem. Byli-li Masaryk Slovákem jen po otci a Moravským Slovákem po matce, tím lépe. Pro republiku zanicený generál Štefánik tragicky zahynul záhy po jejím vzniku a jeho památka dnes na Slovensku ustupuje vybájeným modlám. Beneš se stal i v českých zemích postavou kontraversní a Masaryka zatím, jak se zdá, Slováci jako svého snad největšího syna neuznávají.

Bez první republiky by Češi snad ještě dnes přísluhovali vídeňským páním - původně vetřelcům, kteří se zmocnili lstí i moci české koruny a českého dědictví. Bez téže Masarykovy republiky by dnes místo bujarého slovenského národa bloudilo po tatranských kopcích řídké stádečko slovenských pastevců, jejichž dcery a synové se dávno stali maďarsky hovořícími lokaji maďarských grofiků.

Letošní osmadvacátý říjen však budou ještě s pietou slavit všichni, kdo za první republiky prožili dětství i školní léta a mladý věk, tehdy už bez poklonkování Vidni a pod modro-červenobílou vlajkou, už za povzbudivého a mírného úsměvu starého pána a za vlády vzácné tolerance státu obklopeného diktaturami. Těch dvacet let první republiky hluboce poznamenalo všechny její

děti. Děti české, slovenské, ruské, maďarské a nakonec i německé. Rusinské děti dostaly své první rusinské školy, své knihy, a to vůbec poprvé v historii Podkarpatské Rusi. Slovenské děti se ve slovenských školách také bez bázně učily slovensky, byť zprvu za dozoru českých učitelů, maďarské maďarsky, německé německy. Děti rodičů vyznání izraelského také bez bázně navštěvovaly své náboženské četné školy. Nebyl to ráj, ale byla dobrá pohoda. Pohoda námi vytvořená.

Praha kvetla a zůstala až do příchodu německých vojsk oasou demokracie. Bylo místo pro krajní levici i pro krajní pravici, byť Češi si většinou volili široký střed. Československá republika byla vzorným evropským státem se vzornou sociální, zdravotní, školskou a menšinovou péčí. I dnes může být modelem leckomu.

Budiž nám, Čechům, do budoucna vzpruhou, že naše demokracie nepadla z našeho přičinění. Republiku nám rozbitily velmoci - evropské velmoci všech zabarvení - a fašisující sebranka kolem Monsignora Tisy, která se během války neostýchala dodávat Hitlerovi lidské oběti do jeho továren na smrt.

A bude nám letos smutno. Nejen Čechům a dětem Masarykovy republiky. Je se však nadít, že naši bývalí slovenští spoluobčané se přece jenom začnou hlouběji zamýšlet nad ideály z nichž jejich i naše česká svoboda počala kynout. A že i u nás, v zemích historických, čas opět pozvolna podkryje pozitivě základní kameny někdejší československé svobody.

Náš sedmdesátý pátý osmadvacátý říjen nechť je tedy svátkem minula i budoucna, a také oslavou naděje.

POZVÁNKA

Československá obec legionářská v zahraničí v Melbourne, spolu se SOKOLEM, Sdružením demokratických Čechů a Slováků a Českým ochotnickým divadlem

pořádá v neděli 24. října 1993

Vzpomínkovou slavnost

ku příležitosti 75. výročí vzniku první Československé demokratické republiky.

Program:

11.00 - Kladení věnce

k pomníku Neznámého vojína
a vztyčování vlajky
(Shrine of Remembrance)

12.30 - Společný oběd

v Sokolském národním domě
Cena oběda (s kávou a zákuskem)
\$ 15-

penzisté \$ 12-

Vaří šéfkuchař br. Libor Adam

Rezervace obědů:

Jarka Kollárová - 744 1691 (do 19.10.)

14.00 - Společenský program

v jeho průběhu
promluví zástupce Čs OL v zahraničí,
promítneme VIDEO
"Pronásledování zahraničních vojáků
ve vlasti po roce 1948".

Všechny kraje srdečně zveme!

Výbor ČsOB v zahraničí
Jednota Victoria

SOKOL SYDNEY

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest,

zve všechny sydneyjské kraje
v neděli 31. října 1993 ve 14.00
na

"Oslavu 75. výročí

vzniku nezávislé

Československé republiky"

Na programu je kulturní pásma a
promítání filmu.

Srdečně zve všechny kraje
vedení Sokola

IN MEMORIAM

Zase o jednoho méně.

K. J. Halla

Řady uprchlíků - "osmačtyřicátníků" - řídí. Tentokrát nás opustil JUDr. Stanislav Hofírek z North Melbourne, který zemřel na srdeční mrtvici 19. srpna. Šel právě na poštu rozeslat sedmé číslo svých Rozprav a skončil na chodníku. Ještě večer před tím jsem s ním debatoval půldruhé hodiny na telefonu a žerterem mu gratuloval k třiačtyřicátému výročí našeho společného příjezdu do Austrálie. Naše loď Fairsea přistála u Station Pieru v Port Melbourne 17. srpna 1950 a příštího dne nás vylodili přímo na vlak do Bonegilly.

Dr. Hofírek se narodil 30. prosince 1915 v Hýslech u Kyjova na Moravském Slovácku. Jeho rodiče měli hospodářství a vinici. Studoval na gymnáziu v Kyjově a pak na právnické fakultě v Brně. V Sušilových kolejích jej zastihla krutá deportace českých studentů do koncentráku. Byl mezi těmi, které Gestapo odvěklo do Sachsenhausenu v berlinském předměstí Oranienburg. Neraď o tom vypravoval, ale několik faktů mi přece jen sdělil, na př. to, že když se vězni pohybovali z jednoho baráku do druhého museli běžet, dále že nejvíce vězňů umíralo na jaře vyčerpáním, že Židé měli zvláštní koncentrák uvnitř koncentráku, kam nikdo nesměl, a že viděl, jak strážé utloukli pražského komunistického advokáta Sekaninu, který dělal v lágru tlumočníka a jednou dostal od nově internovaného Poláka stomarkovou bankovku, začez byl mučen. Vězni směli mít u sebe jen drobné peníze, za které si mohli kupovat v kantině řepnou marmeládu atd. Když Sekaninu dovezli do lágru, rozhlížel se kolem a řekl: "Hezký koncentráček, až se to obrátí, tak sem nastrkáme kapitalisty". Už se toho nedočkal...

Po propuštění pracoval dr. Hofírek v Praze v ústředí lihovarů. Vždy zdůrazňoval sociální aspekt těchto továren, ony totiž vykupovaly podřadné brambory od horských zemědělců, kteří by jinak trpěli bídu.

V poledne 14. února 1945 porozoroval z Hanspaulky hrůzné divadlo: bombardování Prahy, které stálo mnoho životů a kterému padlo za oběť okolí Emauzského kláštera a Faustova domu s nenahraditelnými architektonickými památkami.

V květnu 1945 zažil na Velvarské ulici dobývání Prahy Rusy. Rudarmějci se hrnuli nechráněni širokou ulicí k Vítěznému náměstí, kde byli zaháněni esesáči. Ti je kosili kulomety po stovkách. Rudá armáda necenila životy svých vojáků a zbytečně je obětovala. Po nehorázných ztrátách Rusové přece jen dorazili k esesákům a rozstřelovali je.

Po válce pracoval dr. Hofírek v centrále ÚRO (Ústřední rady odborů). Komunisté tam hned obsadili většinu křesel a na ostatní strany zbyly jen drobty. Dr. Hofírek se stal nenáviděným mimo jiné i k vůli svým přednáškám proti marxismu-leninismu. Bolševická pomsta na sebe nedala dlouho čekat. Za únorového puče byl propuštěn ne na minutu, ale na sekundu: při diktování dopisu.

Pokusil se o útěk do Západního Německa, byl však chycen a zavřen v Chebu. Po propuštění se stal právním poradcem litoměřického biskupa Trochty. Tam jsem se s ním seznámil, neboť jsme vozil velké částky peněz na opravu katedrály sv. Štěpána, které on přebíral. Býval tenkrát velkým kuřákem a jednou mi nabídl cigaretu. Byla to jediná cigareta mého života.

Když v zimě 1948-49 komunisté "znárodnili" biskupský zámek ve Stvořinkách u České Lipy, telefonoval mi dr. Hofírek do Martinkovic u Broumova, abychom jim traktorem a valníkem převezli movitosti, které soudruzi biskupovi ponechali. A tak jsme jeli krkolomnými horskými cestami po ledovatech až do Stvořinek a tam naložili valník. Soudruzi si ovšem kompletní servisy rozebrali a biskupovi ponechali jen ty, kde bylo něco nakřápnutého, anebo kde chybělo pár nožů či vidliček. Udělali jsme tu cestu čtyřikrát, ledovaty přibývalo a haraburdí v Litoměřicích také.

Nakonec se dr. Hofírkovi přece jen podařilo utéci. Měl namále a jednou jej zachránila jen socha Jindřicha Šimona Baara v Klenči, za kterou se schoval. Tou dobou jsem já utíkal ruskou zónou

do Berlína. Shledali jsme se náhodou ve vystěhovaleckém táboře Wildflecken (Rhön), odkud nás pak převezli do Delmenhorstu u Brém a pak přímo na loď do Bremerhafenu. V Bonegille jsme si společně zvykali na skopové. Skončili jsme v Melbourne, on jako uklízeč v Royal Melbourne Hospital, já jako uklízeč v St. Vincent's Hospitalu.

Dr. Hofírek hodně cestoval, první léta po Austrálii, potom po cizině: Japonsko, Taiwan, Hong Kong, Thajsko, Indie, Nepál, Turecko, Izrael, Egypt, Řecko, Itálie, Francie, Španělsko, Portugalsko, Sri Lanka, Nový Zéland atd. atd.

Chybi nám tu. Hodinové telefonické debaty o politice, filosofii, náboženství, ekonomice a sociologii už se nebudou opakovat.

Vytočíte-li 328 4938 ozve se tam hlas, že telefon byl odpojen...

Mezinárodní obchodní organizace hledá spolupracovníky v České republice

Počátkem roku 1994 bude v České republice zahájena činnost mezinárodní distribuční organizace, která hledá ambiciózní spolupracovníky, kteří se stanou základními pilíři nového podnikání. Myslím, že většina krajanů má doma příbuzné a známé, kteří by měli chuť se k výnosné, samostatné činnosti dostat. Začít se dá i ve volném čase, po zamestnání. Odlétám do Prahy asi 15. listopadu. Pokud mi můžete doporučit některé vaše zná mé, prosím, volejte na číslo: (02) 997 3963, nebo pište na adresu:

Jiří Mottl

1 Richard Road, Scotland Island,
NSW 2105

Jirka Mottl

Mabo a jiné případy.

Jaroslav Kovářiček

Poslední dobou hodně se mluví i píše o kauze Mabo a čím více se mluví a píše, tím méně, mám dojem, chápe běžný občan o co vlastně jde. Do nedávna většina Australanů ani nevěděla, kde se ostrovy Murray nachází a pan Mabo se té slávy osobně nedožil. Přitom ten případ nezdá se být vůbec složitý. Soudcové australského Nejvyššího soudu museli po dlouhém rokování přiznat jednu zcela očividnou skutečnost, že totiž žili-li po staletí na nějakém ostrůvku lidé nelze tvrdit, že jest ten ostrov neobydlený. Jenže jak my, obyčejní smrtelníci, můžeme rozumět tomu, o čem tlustými knihami učení právníci rokují? Proč tedy ten rozruch?

Případ Mabo jest Anglo-Australanům krajně nepřijemný především proto, že připomíná počátky historie bílých osadníků na tomto kontinentě. Je to historie, na kterou nelze být příliš hrdý. Jedna zámořská velmoc si zcela prostě přisvojila zemi a nebrala žádné ohledy na to, že ta země už obydlená byla. To nebylo nic neobvyklého v dějinách tohoto světa. My Češi máme své zkušenosti s okupací vlastní země cizáky a tak bychom měli mít pro australské domorodce větší pochopení. Podstatný rozdíl je ale v tom, že z naší vlasti podařilo se okupanty vystrnadit. V Austrálii něco takového již nepřichází v úvahu. Má-li však australská společnost začít budovat svoji nezávislost musí se nejprve vyrovnat s dědictvím minulosti. Problém australských domorodců není totiž zdaleka dořešen.

Je jasné, že Anglie si přivlastnila tento kontinent právem silnějšího. Aby však alespoň budila zdání civilizovanosti, pořídila si různá práva, která měla dodat anglickým akcím pozhledu legality. Tak vznikl koncept "terra nullius" země nikoho. Podle evropských představ o civilizaci nebyli australští domorodci považováni za právoplatné majitele své země, protože neměli města ani neobdělávali půdu. Nebylo tedy zapotřebí zemi od nich odkoupit, či podepsat nějakou smlouvu, bylo zbytečno se s nimi vůbec bavit. Ještě dnes najdeme dost lidí, kteří tento druh rasismu a arogance považují za "civilizovanost", jak vidíme občas při Ma-

bo debatách.

O situaci domorodců před příchodem Angličanů existuje málo přesných údajů. Odhaduje se, že v době objevitele Cooka žilo zde méně než milion obyvatel, sdružených asi do 600 národů či kmenů. Angličané si ani nelámali hlavu s pojmenováním místních obyvatel. Aborigine znamená původní obyvatel, domorodec. Na východním pobřeží říkali si domorodci Koori, což v jejich řeči znamená člověk. Většina kmenů byla následkem bílého osazení vyhubena, s touto úspěšnou genocidou se Anglie světu příliš nechce. Neví se ani jak dlouho zde domorodci pobývali. Poslední historické studie mluví o 70 tisících let, to ovšem nemusí být poslední slovo. Setkáváme se zde tedy s nejstarší žijící kulturou. Je známou pravdou, že Aboridžinci nikdy nedosáhli vysokého stupně technologického rozvoje, proto byli a ještě jsou považováni mnohými Evropany za lidi primitivní na úrovni doby kamenné. Jejich jednoduchá technologie však zcela dostačovala jejich potřebám. Kapitán Cook napsal o nich do svého deníku "... jsou mnohem šťastnější než my Evropani, jsou neznalci nejen nadbytku, ale i mnohých nezbytných vymožeností tolik požadovaných v Evropě. Jsou šťastni právě pro neznalost takových věcí. Žijí v klidu, který není rušen nerovností podmínek. Země a moře jim opatřují všechny věci nezbytné k životu."

Onen klid byl zcela porušen příchodem bílých osadníků v roce 1788. Střetnutí s bílou a technologicky vyspělou civilizací mělo pro domorodce tragické následky, které se již nedají plně odčinit. Jsou-li domorodci lidé primitivní či ne mohlo by být námětem složité diskuse, záleží na tom, co považujeme za charakteristické znaky civilizace. Jejich mythologie je však velmi složitá a svědčí o značné spirituální vyspělosti. Vyvinuli si životní styl, který nejlépe odpovídal přírodním podmínkám. Země jest pro ně věci zcela posvátnou, ve svých bájích mluví o ni jako o matce. Austrálie je kontinent velmi starý, příroda je proto nesmírně křehká a citlivá na cizí zásahy. Domorodci pečovali o zemi znamenitě, kočovný způsob života odpovídal požadavkům ochrany prostředí. Jejich formy obhospodařování země byly

značně odlišné od evropských, kontrolovali růst rostlin složitým systémem vypalování buše. Byli více lovci než válečníci a dobyvatelé. Studium domorodého způsobu života je vskutku zajímavé a také v mnohém poučné.

Kdo je domorodec? slyšíme často jako poněkud arogantní otázku. Odpověď není vždy snadná. Pochyb není jisté v případech těch nemnoha původních domorodců, kteří ještě přežili svým tradičním způsobem života. Jiné je to s mišenci. Je to stejné jako ptát se po národnosti dítěte narozeného v Austrálii třeba české matce a řeckému otci. Národnost bude asi v takovém případě asi věci volby. Generalizace v tomto směru situaci nezjednodušují ale naopak komplikují. Jako lze stěží definovat Evropana, tak i u australských domorodců existují značné národnostní rozdíly. Je pozoruhodné, že mišenci se hlásí zpravidla k předkům tmavé pleti, aniž by jim to přinášelo nějaké výhody, ba právě naopak. Síla jejich "aboridžinality" jest vskutku nápadná. Městský Novoaustřan vidí nejčastěji smutné případy opilých domorodců povalujících se někde v parku. Vydávat tyto nešťastníky za typické představitele svého národa je trapné i když se tak často děje. Je známo, že alkohol je droga pro domorodce velmi zhoubná a alkoholismus je v jejich společnosti velkým problémem. Na domorodé hlavy svalují se všelijaké viny a i běžnému pozorovateli je patrné, že jejich životní styl je značně problematický. Jedině bedlivé studium jejich moderní historie nám pomůže objasnit příčiny tohoto neutěšeného stavu, a soudný člověk potom musí obdivovat jejich schopnost přežít. Nakládáno s nimi bylo vskutku krutě (za tyto zločiny odpovědnost nechce nést nikdo). Žijí mezi námitisícemi domorodců, kteří neznají své rodiče, protože byli po narození odebráni a dáni do rodin, či do útulků, kde měli být "civilizováni" (to slovo civilizace je vskutku ošemetné). Kdo je rodič dovede se snadno vžít do situace, kdy přijde úřední osoba a odebere vám dítě, aby z něho mohl být vychován řádný Australan. Vždy, když se s domorodci setkávám, udivuje mne jejich pohled plný smutku, jejich oči zrcadlí prožitky údělu tragického. Než kdo hanlivě promluví o domorodcích měl by

se nejlépe seznámit s jejich dějinami.

Mluví-li se tedy o případu Mabo je to téma Anglo-Australanům krajně nepříjemné neboť jsou s ním spojeny také mnohé hříchy minulosti. Je však situace dnes podstatně lepší? Ani dnes narodit se jako domorodec v zemi, kde předkové žili po deseti tisíce let, není záviděníhodným údělem. Domorodci jsou posíláni do vězení mnohem častěji než bílí občané, často za přestupky triviální (vim o případu, kde mladý domorodec byl obžalován z "kladení odporu při zatýkání", aniž by byl obžalován z jiného přestupku, který by ospravedlňoval důvod k zatýkání.) Velké množství domorodců ve vězeních umírá, buď sebevraždou nebo za okolností záhadných. Výsledkem vládního vyšetřování tohoto problému bylo jen to, že si několik právníků slušně naplnilo portmonky. Svět protestuje proti apartheidu v Jižní Africe, jak by se však stavěl k situaci kdyby tam stovky černochů umíraly ve věznicích?

Poznal jsem řadu domorodců osobně a vim, že jsou to lidé uvážliví, nenásilní a zcela pragmatičtí. Vědí dobře, že jejich budoucnost v této zemi musí být po boku nových osadníků, jsou příliš nepatrní mocensky i politicky, aby v této situaci mohli něco změnit. To zmatení kolem kauzy Mabo slouží dobře politikům k jejich vlastním účelům a nejlepší užitek budou nepochybně z toho mít právníci. Pro obyčejné domorodce mohou předsudky a rasová nenávist přinést jen další neštěstí. Soudím, že je na nás, občanech evropského původu, zpytovat svědomí a také se podívat jak jsme naložili se zemí tak snadno získanou. Za necelých 200 let tu bílý člověk vymýtil přes polovinu lesů, vyhubil některé živočichy a mnoha způsoby poškodil křehký ekologický systém. Evropané přinesli domorodcům civilizaci, tedy vymoženosti které neznali, jako policii, soudce a vězení, alkohol i coca colu. Na oplátku můžeme se zase od nich učit především velké lásce k zemi a přírodě. Bude-li totiž naše technologická civilizace postupovat jako dosud a ničit životní prostředí, vyhubí nejen domorodce, ale také sama sebe. Já osobně se domnívám, že by bylo žádoucí vrátit domorodcům půdy co nejvíce, dokud ještě žijí taci, kteří pamatují jak přírodu ochraňovat. Evroaustraláné se mohou spokojit s menším prostorem, když se naučí lépe hospodařit

a lépe vyrábět. Ekonomie založená na drancování lesů a půdy beztak nemá velkou budoucnost. Doufejme, že tyto diskuse kolem případu Mabo nebudou marné, ale přinesou i nějaké tvořivé nápady pro budoucí rozkvět této skvělé země.

**HLEDÁM KDEKOLIV a
JAKOUKOLIV PRÁCI
v Queenslandu.**

**Jsem vyučený soustružník
a brusič.**

Další informace :

JARDA

(03) 315 28 20

NABÍRÁME VÝŠKU !

Není na světě mnoho leteckých společností, které se mohou pochlubit takovou tradicí a zároveň tak moderním letadlovým parkem jako

Československé aerolinie.

Bohaté zkušenosti, nasbírané během sedmdesátileté historie, a nejnovější technika v podobě Airbus, Boeing a ATR se tak úspěšně doplňují, že jen za loňský rok vzrostl počet cestujících na našich linkách o 23 procent. Nyní po začlenění do skupiny Air France, očekáváme další rychlý růst.

Rozšířená nabídka nových destinací a optimální letový řád dají i Vám mnoho příležitostí, jak si zpříjemnit cestování v klidu a pohodlí na palubě ČSA.

OKÉNKO DO HISTORIE

První nemocnice v Čechách.

Dr Ferdinand Třebický

První hospic v Čechách stával již v době předkřesťanské v podhradí vyšehradsko-pražském, jako útulek pro cizí kupce. Bylo to je jediné zařízení tohoto druhu v Čechách, které vzniklo z pragmatické potřeby, a které se vyvinulo z obchodních styků se sousedními národy. Tento útulek vznikl, jako zvláštní instituce českého knížete, který vládl jedinému slovanskému kmeni, který se usídlil ve středu Čech na obou březích Vltavy.

Tento první hospic kromě "ubytovný" měl i svůj tržní prostor, kde byly umístěny knižní váha a sudová míra tzv. "týna", byly tam i úřední místnosti, kde speciální úředníci vybírali jménem svého pána pevně stanovená cla "ungelt", byly tam i byty pro zřizence a strážce. (Tržiště mělo pověst místa velmi hlučného a veselého.) Byla tam zřízena i kuchyně. Místo, kde se trhy odbyvaly, bylo ohrazeno - otýněno, odtud název tržiště - "Týn". Tržiště dnes můžeme situovat do bezprostředního sousedství Staroměstského náměstí a jeho jádro můžeme určit "starým ungeltm", týnským chrámem a farou týnského chrámu.

Právní výkon nad kupci měl sám kníže (i když jednotlivé národy se řídily svými právy, jako na př. Židé, kteří na území Prahy sídlili již od dob Markomanů, ale i část německých kupců). Později byla pro německé kupce povolena svobodná obec v pražském podhradí při kostele Sv. Petra Poříčí, ale i tam si kupci zachovali své právo. Do Prahy dovážela se hlavně sůl, pravděpodobně nejdůležitější surovina, která umožnila rozvoj obchodu. Dále se dováželi slanečci, kapři, štičky a textil. Vyváželo se hlavně plátno, med, vosk, výrobky z kůže, řemeslnické výrobky - hlavně štičky, hovězí dobytek. Důležitou součástí byl i obchod s otroky.

V roce 845 přijalo čtrnáct představitelů českých rodů křesť v Řezně. Křesťanství se z počátku v našich zemích těžko prosazovalo. Rozvoj křesťanského vlivu můžeme pozorovat až v době knížete Bořivoje a hlavně v činnosti kněžny sv. Ludmily a jejího vlivu na výchovu budoucího knížete Václava.

Kníže Václav - Svatý, byl vynikajícím panovníkem, který sjednotil všechny české kmeny. Byl prodchnut náboženskými myšlenkami, které vycházely z klunského kláštera (těmito myšlenkami byl veden i sv. Vojtěch) a rozšiřuje svoji činnost knížete i do oblasti sociální, aktivně rozšiřuje péči o nemocné a chudé, osobně vykupuje na pražském trhu otroky.

V desátém století byl zřízen při týnském tržišti hospital, či hospic nebo špitál pro ošetřování nemocných domácího původu. Přesné datum vzniku "špitálu" nevíme, můžeme se pouze domnívat s historikem Prahy Tomkem, že špitál vznikl z popudu knížete, ale spíše kněze, který poznal v cizině zaopatřovací systém péče o nemocné a a slabé ve zvláštních domech k tomu určených a špitál, že vznikl na usmíření Boha za zločin bratrovraždy. Proto musíme vznik tohoto prvního

charitativního ústavu v Čechách položit do let panování Boleslava I, t.j. od roku 929 - 967. Je pravděpodobné, že Boleslav dal přistavit k přibývku kupců nové místnosti pro 12 ošetřovanců domácího původu.

Špitál byl na tehdejší dobu dobře zabezpečen. Do špitální pokladny se dostával každý třetí peníz z výnosu kupeckého dvora. Pro výživu mu náleželo ve vsi Třebnice orné půdy na tři pluhů a příslušenství, šest krav, deset prasnic. Dále mu patřili nevolní oráčci při dvoře. V obci Čakovice měl špitál země na dva pluhů rovněž s příslušenstvím a nevolnými oráčci i s jejich rodinami, náležel mu i pastýř s rodinou a 100 ovcí a 6 krav. Špitálu byly darovány tři mlýny na Vltavě. Otop měl špitál též zdarma, ze zásob dříví, které se dováželo do Prahy mu příslušelo z každého vozu jedno "drno". K obsluze bylo určeno pět žen i s jejich dcerami, které měly příkaz naučit se od matek umění ošetrovatelskému.

Je zajímavé, že v našich zemích to byly laické sestry, které začaly pracovat ve špitále a ne řeholnice, a také které měly vyučit svému řemeslu dcery.

S postupem křesťanství se při kupeckých cestách rozvíjeli nejen útulky pro poutníky a kupce, ale některé stavby mají již charakter křesťanské charity a tak vznikají v Čechách první špitály a to v Klatovech, Jabloném, Stříbře, Trutnově a Mostě. Tehdejší špitály se nekryjí s naší dnešní představou nemocnice, (které se mimochodem formují do současné podoby až v pozdějších stoletích XVIII a hlavně ve století XIX). V té době to byla nejen léčebná péče, ale i duchovní, včetně stravy a poskytování ošacení potřebným.

Roku 1032 byl založen klášter Sázavský, který též pro svoji činnost charitativní otevřel špitál. (Sv. Prokop) Soběslav I. (1125 - 1140) nadační listinou daroval v roce 1135 špitál Panny Marie před Týnem se všemi právy a povinnostmi Vyšehradské kapitule a ji také vděčíme za veškeré zachované zprávy.

Kráľ Vladislav I. při své výpravě do "Svaté země" se seznámil s prací řádu špitálských bratří sv. Jana Jeruzalémského též "strážci Božího hrobu Spasitele". Po svém návratu založil pro ně roku 1140 klášter na Zderaze, řeholníci pak tam založili r. 1324 vlastní špitál, kde posluhovali nemocným a chudým. Špitál byl za husitských válek zničen.

Dalším řádem, který se významně zapsal do našich dějin je "Křižovnícký řád s červenou hvězdou". Řád je zajímavý tím, že vznikl sdružením laických mužů již v roce 1217, kteří se vrátili z křižáckých výprav a kteří si určili, že budou sloužit chudým, nemocným a poutníkům. Roku 1223 se nacházelo toto bratrstvo v klášterním špitálu sv. Františka na Starém Městě (Anežčin klášter), pak se přestěhovali ke kostelu sv. Petra na Poříčí (1235) a roku 1252 přesídlili ke kostelu na Staré Město, blízko nynějšího Karlova mostu a jsou tam dodnes. Řád byl původně laický, postupem doby se toto bratrstvo přeměnilo v duchovní instituci. "Křižovníci se těšili veliké oblibě, jak u veřejnosti, tak i u českých panovníků. Řád byl osvobozen od dani, ale i od papežských desátků. Příslušníci řádu byli vynikající organizátoři zdravotní i sociální péče a řád spravoval na 30 špitálů a to nejen v Čechách a na Moravě, ale i ve Slezsku a Velkopolsku, dále v Uhrách a Dolním Rakousku. Činnost tohoto řádu byla tak výrazná, že císař Josef II. při rušení řádů tento řád pro jeho charitativní činnost zachoval.

KAM ZA KULTUROU

Country Club

30 Devoshire Road, Kemps Creek, NSW

vás zve

v sobotu 9. října ve 20,00

na

"Taneční zábavu 50 - 50"

pro mladé i ty, trochu starší.

Hraje "Vltavanka", řídí Vojta Čin

Vstupné : \$ 6.-, členové a penz. : \$ 5.-

Večere se podává až do 21,00

v neděli 17. října ve 14,00

"Nedělní rodinné odpoledne"

Hraje Klubovní kapela

Vstup volný!

Srdečně vás zve

vedení klubu

LEGRACE NEBUDE !!!

"Směšné divadlo" nepřijede.

Jak jsme se dozvěděli, Směšné divadlo Lučka Soboty nepřijede. Vedoucí souboru poslal v těchto dnech fax, ve kterém sdělil pořadatelům, že dostal zajímavější (patrně finančně) filmovou nabídku a tak do Austrálie nepřijede. Podepsaný kontrakt ho patrně nebolí, protože ví, že se mu nic nestane. Jen mne tak napadlo, co by se těmto umělcům stalo, kdyby měli podobný kontakt uzavřený s Australskou uměleckou agenturou. Nejen, že by museli zaplatit všechny výdaje, ale i čas, který pořadatel s přípravou pořadu a jeho propagací strávil. Jen matně si vzpomínám na případ slavné americké herečky, která pouze ústně přislíbila svoji účast ve filmu a později pro nekvalitní scénář se rozhodla tuto, opakuji pouze ústní dohodu nedodržet. Americký soud ji odsoudil ke zaplacení nákladů ve výši 13 milionů amerických dolarů. Někdy se mě zdá, že někteří čeští umělci se na krajany, žijící v zahraničí dívají trochu z nadhledu, podle kterého bychom vlastně měli být moc rádi, že sem do té dálky za námi přijdou. Přitom většina z nich by se bez naší pomoci do téhle krásné země nikdy nedostala. Jeden moudrý člověk a velký umělec kdysi řekl, že opravdový umělec je pokorný před svým publikem.

J.H.

Zverne vás na nezapomenutelnou dovolenou

Magnetic
ISLAND

Ostrov věčného léta, romantických zálivů, zlatých pláží a kokosových palm. Je 8 kilometrů od Townsville v severním Queenslandu. má rozlohu 52 km² a je z větší části národním parkem. Ostrov má všechny služby města, obchody, 15 výborných restaurací, 4 turistické resorty, golf, tenis, plachetnice, procházky panenskou přírodou národního parku.

Zábava pro dospělé i pro děti a celoroční koupání!

Moderní, kompletně vybavené dvoupokojové a jednopokojové byty na pláži Nelly Bay s panoramatickým výhledem na moře. Na požádání zašleme fotografie a reklamní letáky s dalšími informacemi.

Navštivte nás na Rose Bay a my vám promítneme video.

Týdenní pronájem od \$ 260.-

Informace:

Beachside Palms Holiday Units

Frank Baychek

7 Wilberforce Ave, Rose Bay, NSW 2029

telefon: (02) 371 9164

Nad dopisy čtenářů

Vážení čtenáři,

Když jsem rozesílala minulé číslo, měla jsem obavy, jak jej přijmete. Jeho trochu pozmeněnou kvalitu a úpravu. Byla jsem však mile překvapena Vaší reakcí. Dostala jsem řadu pěkných a chápajících dopisů (alespoň dva z nich jsem dnes vybrala) i příspěvků na tiskový fond, děkuji Vám všem z celého srdce. Doufám, že se nám podaří noviny udržet. Zatím jsme snížili náklady tím, že si u jedné společnosti pronajímám na jeden den tiskářskou mašinu a tisknu si noviny sama. Poté je třídím a dávám do obalů, které i nadále s velkým pochopením a za velmi dobrou cenu, tiskne Contact printing. Je škoda, že nemohu tisknout na větším formátu a že i spojování časopisu je velmi primitivní, dělám to ručně obyčejnou sešitáčkou. Ušetřili jsme peníze, ale mě přibýlo hodně práce. Nevadí, hlavně, že budeme vycházet dál. Také se nám zdá, myšlenka založení tiskového fondu lepší, než zvyšování ceny časopisu. Víme, že doba je těžká, a řada z nás počítá doslovně každý cent. V příštím čísle bychom rádi přinesli anketu, která by se týkala témat a námětů o něž byste měli zájem. Ale už teď mohu vyzvat každého z Vás, kdo cítí potřebu něco naší komunitě říci, ke spolupráci. Více hlav více rozumů!

Jana Haberová

Milá paní Haberová,

gratuluji k vyřešení situace s Australskými listy. Minulé číslo s otazníkem přišlo v čase mého návratu ze 4 měsíce dlouhé cesty kolem světa. Tak už je to tady jsem hlesla. Očekávala jsem tuto událost. Je to nepsaný zákon, že jestliže něco se stane zbytečné a neúčelné, nemá význam to budít k dalšímu životu. Zdálo se mi totiž před mým odjezdem, že obsah časopisu neplní potřebu česko-australské menšiny - bylo v něm plno problémů kolem voleb a nesmírného počtu stran, politických hádek Česko - Slovenských, které bolely, bylo mi to cizí, nerozuměla jsem tomu a cítila se bezmocná zasáhnout do děje tady odtud alespoň myšlenkou.

Dnes mám však jiný názor. Byla jsem doma, v Praze a na Svatém Kopečku u Olomouce měsíc a najednou jsem cítila ta pouta. Pusa mi jela po česky a po hanácky i spisovně česky jedna radost. Tady nemám příležitost se česky rozbasnit, jenom zpívám s vnučaty a dětsky

plácám a čtu jim české knížky. Vážím si svých snach natolik, že před nimi nechci mluvit řečí, které nerozumí. I když oba synové mají vynikající manželky, není třeba vnášet do tak choulostivého svazku, jako je manželství, jakousi výlučnost separativismu.

Snad se mylím, ale psychicky separování jsme zde dnes více nežli v době, kdy české hranice byly pro nás uzavřeny. Dříve jsem pozorovala dilema Angličanů, zda se mají vrátit na penzi do Skotska či Anglie a líbovala jsem si, že tenhle problém nemám - v duchu jsem přepálila tu stříbrnou nit citových vztahů, bylo potřeba být k sobě tvrdý a oprávněně vzhledem k minulosti. Asi jsem nebyla sama. Mnohý z nás tím, že odešel udělal nekompromisní gesto a v skrytu viděl sebe jako hrdinu - snad něco jako hrdý charakter s vyšší morálitou. Teď to všechno padlo. Není potřeba gest, je potřeba porozumění mentality, jak se vyvíjela za ta léta v lidech tam doma.

Každý vidíme své soukmenovce jinak. Já jsem u nich našla hodně dobré vůle (sice pod pokličkou) a ochoty, která je spontánní, pokud se člověk nedělá chytřejší než oni. Existují tam mezi nimi opravdová přátelství, ale dovedou být k sobě také neuvěřitelně krutí, vzájemně i hrubí a kritičtí. Jako by tam neexistovala střední cesta, buď tě vidím bíle, nebo jsi černý padouch. Snad proto doufal Havel, že když dá všem pardon - odpouštění, že se ze všech stanou spolupracovníci lepší budoucnosti. Bohužel, celý národ se přesvědčil, že skutečnost je jiná. Oddělit koukol od pšenice je třeba, aby se mohlo začít s čistým štítem, obětavě a bez sobectví.

Teď ale zpět k nám, k našemu duševnímu rozpoložení tady v exilu. Mnozí se vraceli - pozorovala jsem návrat ze Švýcar. Citlivý člověk hledá tu srdečnost a radost ze života, která mu mezi studenými Švýcary chyběla. Ale musím se také zmínit o dvou případech, kdy si dva velmi rozdílní, ale citliví lidé vzali život. Oba zásadoví jedinci, přijeli na návštěvu a zjistili, že jejich morální gesto odchodu bylo zbytečné. Nenašli uznání při návratu, ale zklamání. Hodnoty, pro které člověk žije - porozumění, láska, možnost být jiný než stádo, možnost vlastního projevu názoru - pošlapány. Rodiny změněné, rozbité, chamtivé, demoralizované. Na oltáři zlaté tele,

hnota, majetek, sobectví.

(Napsala jsem slovo láska - tím myslím kvalitu myslí, která nezná oddělenost - vidí spojitost našeho života, mikro i makro, příroda, zvířena, následky každého našeho činu i myšlenky.)

Konečně jsem u toho, proč si myslím, že je český časopis pro nás důležitý. Víme, že mnozí z nás trpí určitým bolestivým a prázdnotou. Angličan by řekl: "You are hurting". Stárneme a i když máme úspěšné potomky a zajištěnou existenci - vevnitř je každý sám. A tam hluboko je naše češství, naše okolnosti růstu v dětství které nás modelovalo. Máma, táta, hudba, řeč. Citíme se zde dobře, chvála bohu, zasmát se ještě umíme, i sobě, ale přechází si jednou za měsíc pár dobrých článků v hudbě naší řeči, to hoj!

A tak Vám přeji více předplatitelů - trochu družby přes psané slovo nám jistě neuškodí.

Soňa Jasková
Victorie

Vážená paní redaktorko,

dočítám se ve 24tém čísle Australských listů o finančních problémech Vaší redakce. Doufám pevně, že se snad situace vyřeší v dohledné době, aby vydávání Vašich výborných AL mohlo pokračovat.

Souhlasím s Vaší myšlenkou či otázkou o možnosti otevření tiskového fondu, na který by mohli čtenáři podle svých možností přispívat.

Příkladám šek na 50 dolarů a doufám, že budu jedním z prvních přispívatelů zmíněného tiskového fondu na záchranu oblíbených Australských listů.

Se srdečnými pozdravy a přáním všeho nejlepšího, jeden z Vašich nadšených čtenářů.

Jiří Tancibudek
S.A.

DENTAL PROSTHESIS

Odborný zubní prothetik nabízí své služby, ve zvláštních případech (stáří, nemoc atd.) ošetření doma možné, (soukromě pojištění vyplácí jen předem domluvenou částku)

Další informace :

(02) 303 146

mluvíme česky a slovensky

TISKOVÝ FOND A. L.

Ke 23. září 1993 přispěli na tiskový fond AL tyto čtenáři:

Neznámý dárc	\$31.20
dr. Slezacek	\$18.-
Hana Juskovic	\$18.-
Antonín Strupl	\$30.-
K. Kanera	\$18.-
G. Lohniský	\$ 5.-
Vlasta Janouškova	\$50.-
Sonya Jasek	\$10.-
John Kucera	\$ 8.-
Jiří Tancibudek	\$50.-
Joseph Hurtak	\$50.-

Děkuji všem srdečně za pomoc.

HLEDÁM

strýce, pana Adolfa Nýdrle
ze Staré Paky

Do Austrálie přišel asi v roce 1951-52. Má syna Petra, nar. v roce 1953. Blíže informace neznám. Děkuji předem jejich přátelům za upozornění na tento inzerát a prosím, pokud víte něco o jeho osudu, napište na adresu:

Jana Razimová Dlouhá 4614
357 31 Horní Slavkov
Czech Republic

ZOŠKA

HLEDÁ KAMARÁDA

údajně je v Austrálii,
člen "Vodní skaut,
oddíl Ústí nad Labem

Spojení zařídí Fr. Žižka :
(03) 8985372

„Klidně ho zastřel, stejně neostří za nás.“

Z tajů krás české řeči

Preciznost češtiny někdy vynikne při konfrontaci s řečmi jinými.

Snažte se říci anglicky "jinde" jedním slovem. Kam? Sem? Kde? Tady. Angličtina tento rozdíl nezná. Pozorovat Němce jak se snaží rozlišit výslovnost slov "prohloubit" a "prohloupit" a jak mu vždycky vychází "prochlaupit" má spíše co činit s velkou škálou slovanských hlásek než s přesností, ale i v té rozmanitosti hláskové je obsažena snaha po přesnosti ne nepodobná tendencím latině.

Z jiného hrnečku je požehnanost zahloubání se nad některými slovy. Váš naši potomci už nenajdou příbuznost mezi výrazy "komouš" a "svaté přijímání": communio, communion. Komouš? No, buďsi, třeba - je z třídy dědouš, starouš, chytrouš a s dovolením pani šéfově by se dal uvést i příklad jiný. Všechna ta slova vyjadřují jakousi nemožnou, ne-li přímo nahlouplost. "Estébák" zní ryze česky. K "áku" má ovšem naše řeč poměr o pár oktáv chladnější než k "oušům. Lajdák, bidák, krvák, syčák, zabíják, a určité gestapák jsou také ve třídě "áku"

Skáče-li dnes v této úvaze sem a tam - co Vrbany? Proč Rokycany a ne Vrbany? Kdoví. Ale Vrbany by být mohly, protože rokyta a vrba jsou v naší řeči jedno a totéž. Takže Vrbnice nebo Rokytice? Z úplně jiné hromádky jsou pak "vrš" a "vrše". O vrši ještě sem tam nějaký sládkovodní rybář ví. Vrháme ji, tu vrši, svrchu na pokojné obyvatelky vodstev. K té druhé vrši má tato válcovitá pašt na ryby hezky daleko. Obě se ale skloňují stejně (skloňuji, pánové, ne "skláníji", pozor! Nepřestřelovat!), ale "vrš" bylo sypání obilí - jeho vršení - jako mzdy. Dnes už řemeslníkům zrní nevršíme. Zobaří jinak. K těmto "VR" úvahám snad dlužno připojit výzvu, aby čtenáři i opustili snahu vysvětlit svým přátelům v Bullabue rozdíl mezi vrbením, vrbinou, vrbovím a vyvrbováním se...

Teď snad skočme z vrby ("s" vrby) na nevěstu, naprosto etymologicky. Ona i ženich jsou od pradávna vystavováni pochybám. Ona čeká, co se z toho jejího vyvrbí. Pro něho je zase ona už prý od

pradáva "nova vista". Něco prý dříve nevidaného - nebo alespoň neviděného. Prý, dodejme, zdůrazněme. Také se tvrdí, že nebyla vidána ta nevěsta proto, že jí závojiček nošený ženami z Mezopotamie po Staroměstskou radnici činil ve tváři neviditelnou: nevěsta-nevěsta. Asi v šestnáctém století, prohlašují čeští lingvisté, se k nevěstě přidružila i nevěstka - asi bez závojičkua vidění se zplná nevyhýbala. Takže v naší řeči je třeba jen mávnout čarovným proutečkem zdobněliny a máme nevěstku. Z ženicha neškodného ženisha, ale z obou se stávají manželé.

Nakonec česká specialitka, česká perlička. Manžel, manželka. Normál. Ale co "choť". Můj choť. Moje choť. Bezrodový, byť jistě nikoli bezpohlavní choť. Bezrodová, byť nikoli bezpohlavní choť. Jen se to jinak skloňuje.

B.S.

FAVOURITE CYCLES

MANLY

nabízí:

Prodej nových jízdních kol pro celou rodinu,
veškeré opravy kol,
prodej náhradních dílů.
Velký výběr sportovního oblečení - ušijeme i na míru přesně pro vás.

VOLEJTE RADKA

(02) 977 4590

2/22 Darley Road, Manly

PROŠIM VÁS, MOHL BYSTE TAM
MÍSTO VIVALDINO DAT
INTERNACIONÁLU... JÁ PŘI
NÍ VŽDYCKY ZOPENÍM

1 koleno!

Jan Plavec

Před okem se mi zaleskla jehla a z konečku skápla slza anestetika. "Injekci nepotřebuji, děkuji," spěchám zastavit nemilosrdnou paži mé svalnaté zubařky. "Bude to bolet! Je to hluboký vrt, až do kořene!" varuje mě.

"Jen si poslužte, já se trochu bolesti nebojím", ujišťuji ji s posledním úsměvem, který ten den z úst vykouzlím. Posloužila si. A protože nám ještě zbylo trochu času, obrousila mi navíc citlivé krčky všech zubů tak důkladně až mi z krvácejících dásní nasládlé kloktalo v hrdle. Játka hadr!

Stojím nehybně ve slunném výklenku lhostejné hlavní třídy zapadlého Huonville a vzpomínám se z té řezničiny. Z pod zavřených víček mi kanou slzy. Domove, domove.... mamínko.... měl jsem tě poslechnout a čistit si je lépe. Co bych dneska dal za spodní levý řezák a zdravou stoličku v pravo nahoře!

"Ach, jak vás obdivuji!" ozval se vedle mne něžný divčí hlas sestřičky, která mi před čtvrt hodinou pomáhala vyprostit zaťaté prsty z opěradla zubařského křesla. Dotkla se mé chvějící paže. "Bez injekce čelit takové bolesti. Jste pro mne hrdina a záhadný cizinec", vzhledla ke mně zbožňujícíma očima nevinného mládě. Potřebuji se vyzpovídat.

"Milá panno", utřel jsem si potůčky krve, která mi vytékala jak Drákulovi z koutku úst, "pocházím ze střední Evropy a mám tak za sebou morové rány, vpád Tatarů i Švédů, křížácké výpravy, špa-

nělskou inkvizici, tři sta let útisku pod Habsburky, dvě světové války, zvrstvá nacistů, dva roky vojenské prezenční služby, dvacet let beznaděje komunismu, čtvrt století soužení v emigraci a třicet let utrpení studených ranních sprch. To vše, a více, ze mě vytvořilo osobu jakou jsem: Jsem otužilý, vytrvalý, houževnatý a zároveň přizpůsobivý, inteligentní, kultivovaný, se smyslem pro humor, možná i hrdý. Ale hrdina? To ne. Já mám, milé dítě, z injekční stříkačky strach jako čert z kříže. To si raději nechám vrtat do živého nervu, zajet do jazyka nebo i do očního důlku. Jenom ne jehlu!"

"Ach vy Evropane, jak citliví a romantičtí jste!" zanyla obdivně a odcupitala na oběd. Zakručelo mi v žaludku. Ne, ne.... dnes se neobědvá Honziku. Ušetříme na jídle, i na injekci. medicare zubaře neplatí, tak jakápak záhada!

Anekdoty z ateliéru

Josef Lada kdysi redigoval časopis Kvítka z čertovy zahrádky, do něhož vymýšlel vtipy a dokonce sestavoval křížovky. Jednou dostal dopal a vymyslel tak těžkou křížovku, že ji žádný čtenář nemohl vyluštit. Šéfredaktor si ho zavolal a ptá se: "Lado, prosím vás, tady máte v legendě ke křížovce, že má vyjít část kostela na dvacet šest písmen... pro Kristapana, co to je?" Lada pokrčil rameny: "Když neumíte luštit, tak toho nechte. Je to docela snadný - zřežíš kliku od zpovědnice".

Malíř Ota Nejedlý často litoval, že maluje jenom krajiny. Jednou přišel na koncert, rozhlédl se kolem a spráskl ruce: "Kristepane, tady je krásnejch ženských a já vůl jsem krajinař."

Sochař Myslбек přijel do Brna, kde měl synovce zaměstnaného v bance. Zašel tedy do tohoto peněžního ústavu, představil a požádal, aby mu synovce zavolali. Úředník zaváhal. "Není to snad v pracovní době dovoleno?" zeptal se mistr. "Ale ano, jenže já vám synovce nemohu zavolat. Vzal si dnes volno a jel na váš pohřeb."

Po osvobození byly otevřeny vysoké školy a na Akademii výtvarných umění přišlo dosti starších studentů, poválečné "nadržené" ročníky. Profesor V. V. Štech prováděl tyto adepty umění Národní galerii a nad Rembrandtovým Rabinem se zastavil se slovy: "Tohle namaloval Rembrandt, když mu bylo 28 let. Komu z vás ještě není, tak ať si pospíší, a komu už bylo, ten ať toho nechá."

Saturnin

Zdeněk Jirotka

Dědečkův dům se otfásal v základech. Seděl jsem v hlubokém křesle a díval jsem se, jak se obývací pokoj střídavě naplňuje fialovým světlem a zase tone v zsinalem šeru. Po okenních tabulkách tekly proudy deště. Teta Kateřina se po každém zablesknutí pokrčovala, podívala se starostlivě k oknu a zase mluvila dál.

Povídala, že by to člověk nevěřil, když vtěch letech ještě někdo nemá rozum. Vždyť je to o život. Nemůže to dobře skončit. Tak dlouho se chodí se džbánem pro vodu, až se ucho utrhne. Takovému starému člověku stačí, aby se nachladil a jede. Copak to někdy někdo slyšel? To se rozumí, on má vždycky svou hlavu jako všichni mužští. To by jich ubylo, kdyby dali na to, co řekne ženská.

Poslouchal jsem tetu jen jako ve snu a myslel jsem na jiné, docela příjemné věci. To, že slečna Barbora čekala, kdy se vrátím z nemocnice a když to trvalo příliš dlouho, skočila do rapidu a jela pro mne, bylo tak milé, že jsem neváhal uvědomovat si to znovu a znovu. Stačilo, abych přivřel oči, a zase jsem viděl, jak se zářivým úsměvem vstupuje do vestibulu nemocnice a kamarádsky se ptá, co je s námi a kde vězíme.

Dívím se lidem, kteří jsou nespokojeni s dnešními mladými dívkami a mají proti nim spoustu námitek. Říkají opovržlivě, že dnešní miadé dámy jsou samý sport, kavárna, biograf, auto a cigareta, ale vařečky berou do ruky obráceně. Sportem zhrubly a pozbyly něžné ženskosti. Chodí dlouhými kroky, místo aby půvabně cupitaly.

Popírá, že by sport zbavoval ženy jejich divčího kouzla, a slečna Barbora je toho oslňujícím důkazem. Dovedu si ženu jako životního druhu docela dobře představit bez koketní bezradnosti, bez pískání při spatření myšky a občasného omdlávání. Jestli si někdo myslí, že mladá žena bude špatnou matkou, protože umí řídit vůz a že ve dvaceti letech vyhrála na lyžích alpskou kombinaci, tak snad jakživ neviděl mladou mámu nad kolébkou. Co jsou všechny světové rekordy proti tomu, když máte malé dítětko!

Snad někdo namítne, že jsou případy, kdy mateřská láska nedovede přehlušit spoustu ostatních zájmů, které si mladá žena do manželství přinesla a pro které své dítě zanedbává. Ano, docela správně, a jsou též případy, kdy matka své dítě zabije. Ale to jsou zjevy výjimečné, vyskytovaly se vždy a není možno o nich mluvit jako o vlastnosti generace.

Venku zaburácel hrom a teta Kateřina vykřikla. Potom pravila, že komu není rady, tomu není pomoci. Ona ho varovala, ale

kdepak, je jako malé dítě. Žádala, aby ji někdo řekl, jaký to má smysl. Celé dny sedl doma, ale jak začne takové dopuštění, tak zrovna musí jít ven.

Všechno to povídání se týkalo dědečka. On totiž má bouřku vášnivě rád, a jak začne venku tiskát hrom, nikdo ho doma neudrží. Vezme si gumový plášť, klopený klobouk do deště a v juchtových botách brouzdá venku tak dlouho, až ten ohňostroj skončí. Doktor Vlach říká, že to je odbornický komplex a že se dědeček chodí dívat, jak dělá elektřinu konkurence.

Teta pravila, že by jednoho ranila mrtvice a že budeme obědvat. Na dědečka nebudeme čekat, kdo pozdě chodí, sám sobě škodí. Odešla do kuchyně vydat příslušné rozkazy. Pokoj příjemně ztlchl a já jsem toužil, aby se otevřely dveře a vstoupila slečna Barbora. Dveře se skutečně otevřely a vstoupil Milouš. Měl na sobě jasné žlutý župan a v koutku úst nezbytnou cigaretu. Když mne uviděl, nadzvedl poněkud pravé obočí a řekl mi servus. To ví bůh, jestli toho klacka někdo naučil způsobům.

Sedl si do protějšího křesla a prohlásil, že je to děsná otrava. Nikoho nesmí ani napadnout, že se tady bude po tři neděle koukat z okna, jak venku přší. Rozhodně se vrátí do Prahy. Po obědě požádá Barboru, aby ho zavezla na nádraží. Snad to ten most ještě vydrží.

Ptal jsem se koho mni požádat, a on řekl znovu, že barboru. Ptal jsem se, jestli mu slečna Terebová dovořila, aby ji nazýval křestní jménem. Podíval se na mne shovívavě, pousmál se jako filmový světák a pravil, abych nebyl laubů. Naznačil, že má na slečnu barboru záhry, a nevyblavým způsobem promlouval o jejich tělesných puvabech. Potom postřehl mé pobouření, pobaveně přivřel jedno oko a sevřeným palcem a ukazovákem si puvabně přejížděl horní ret. Tím předstíral, že má knírek. Pravil, že netušil, že bych se já při svém věku mohl také zajímat o slečnu Barboru. Aby bylo jasno, podotýkám, že je mi třicet let. Milouš vyznává jakousi zmatenou teorii, podle níž mám život za sebou. Řekl, že se mu nyní zdá, že pobyt v tomto hnědém přece jenom nebude tsak nudný, jak se domníval. Nabídl mi sázku o to, kdo z nás dříve dojde přízně slečny Barbory. Díval jsem se na toho domýšlivého osmnáctiletého kluka, křivčícího tvář do světáckého výrazu, a zmocňovala se mne fyzická nevolnost.

Miloš si toho nevšímal, dokonce považoval za tichý souhlas skutečnost, že jsem nebyl mocen slova. Pravil, že se nechce chlubit, ale s chování slečny Barbory soudí, že má větší naději na vítězství než kdokoliv jiný. Aby tento handicap vyrovnal, sází dvě ku jedné, své dva tisíce proti mému tisíci. Přitom označil cíl, kterého má být dosaženo, a já mu nedopřál času, aby mohl větu dokončit. Neměl

jsem Milouše nikdy rád, ale v tu chvíli jsem cítil, že jediným mým přáním, abych toho domýšlivého slmáka zabil, zničil, roztrhal, rozbil na kusy a rozšlapal. Vyzval jsem z křesla jako šilenec a skočil po něm. Bohužel, mi nebylo dopřáno, abych mu ublížil. Můj útok skončil v polovině vzdálenosti mezi mým křeslem a Miloušem, protože jsem už podruhé toho dne zapoměl na poraněný kotník. Zelený bolestí a vztekem seděl jsem na koberci a cítil jsem, jak mi na čele vyrazil pot. Noha mne bolela tak, že jsem ztěžl potlačoval zaupění. Během té krátké doby se výraz Miloušovy tváře dvakrát změnil. Z jistého úsměvu dobytčetele žen přešel v okamžiku mého útoku do výrazu vyděšeného králíka, a dokonce přítom leknutím podivně zapištěl. Když jsem se bezmocně sesypal na koberec, nasadil si rychel původní masku a pravil, že je překvapen mým temperamentem a že to bude o to zajímavější. Dodal, že mi pošle Saturnina, aby mi pomohl vstát, a odešel způsobem, o kterém se domníval, že je nedbale elegantní.

Saturnin přiběhl a dopravil mne zpět do křesla. Bylo zřejmo, že nechápe, jak jsem se ocitl na koberci a proč mi Milouš nepomohl sám, ale byl příliš ditingovaným sluhou, než aby se vyptával. Říkal, že v takových případech jsou dvě možnosti. Buď pán chce, aby sluha věděl, co se stalo, a pak mu to sám řekne, nebo je mu milejší, když se o věci nemluví, a pak by jakékoliv vyptávání bylo trapné. Požádal jsem Saturnina, aby se posadil do protějšího křesla, a tážal jsem se ho, je-li v mých službách spokojen. Pravil, že je velmi spokojen. Ptal jsem se ho, jak by si počínal, kdybych mu dal rozkaz poněkud neobvyklého druhu. Rozzářil se a řekl, že vždycky toužil po tom, aby mu někdo dával rozkazy neobvyklého druhu, ale že se mu to dosud nikdy nevyplnilo. Chtěl jsem vědět, zda by měl výčitky svědomí, kdyby mému bratrance, honosilci se jménem Milouš, někde za rohem jednu pořádnou vrazil. Odpověděl, že v tom případě by výčitky měl, protože kdyby se mu taková příležitost naskytla, byla by tou jednou pořádnou pošetile promarněna, a úplně mne překvapil promyšleným plánem, co všechno by v tom případě Miloušovi udělal. Bylo zřejmo, že i on má s ním nějaký osobní účet, ale nechťel jsem se vyptávat. Potom jsem Saturnině bude Milouše neuprosně stíhat na zemi, na vodě i ve vzduchu tak dlouho, dokud já nebudu s to se postavit na obě nohy a trestat ho sám. Že k tomu použije každé vhodné příležitosti, všeho svého důmyslu a jakékoliv lsti. Že se postará o to, aby tomu blazeovanému svůdci žen, se stal život v dědečkově domě řetězem blamáží a nepřijemností. Že bude střežit každý jeho krok a potrestá jakoukoliv dotěrnost k slečně Barboře pořádným výpraskem. Že... tedy, já si to dnes už všechno nepamatuji, ale byla to přísaha hrozných pomsty za to, jak se Milouš vyjadřoval o slečně Bar-

boře. Saturnin pod dojmem slavné a nezapomenutelné chvíle povstal z křesla a opakoval pomalu a zřetelně všechno, k čemu se zavazoval. Do jeho slov se mísilo burácení vzdalující se bouře a já jsem neodolal a povstal jsem také. Stál jsem sice jen na jedné noze, ale stál jsem v pozoru. Posvátnost chvíle byla přerušena příchodem tety Kateřiny. A bylo by možno říci zbrklým příchodem, protože tak, jak ona vešla, normální lidé nevcházejí. Dveře se rozlétly, jako by za nimi vybuchl granát, a teta vpádla dovnitř. Zavolala něco naprosto nesrozumitelného a vrhla se do křesla. Saturnin si dovolil poznamenat, že to snad není možné. Teta pravila, že je tomu, bohužel, tak. Saturnin míní, že se jistě všechno vysvětlí. Teta řekla, že měla zlý té noci sen. Saturnin se tážal, zda šla dceruška k vodě ven. Teta se na něj nechápavě podívala, a ptala se, jaká dceruška. Milsto odpověděl se Saturnin tážal, jestli tedy pana Milouška jezeru cos nuti, nic doma, nic mu po chuti. Teta chtěla vědět, jestli Milouš něco takového říkal, a kde je to jezero. Měl jsem dojem, že se oba zbláznili. Ptal jsem se saturnina, co tetu tak pobouřilo a co to vyřikla, když přiběhla do pokoje. Saturnin pravil, že namá nejmenšího tušení, protože ji vůbec nerozuměl. Chytil jsem se za hlavu a tážal jsem se, o čem tedy s ní mluví. Odpověděl, že to je osvědčený způsob uklidňování rozčleněných osob. Teta vyskočila a pravila, že ona pro nás není žádná ospba. Chlácholil jsem ji a pak jsem se ji zeptal, co se tedy vlastně stalo. Tu se jí do tváře vloudil výraz strachu a rozhlédla se po pokoji, jako by očekávala, že uvidí strašidlo. Pak řekla přískrceným hlasem, že kuchařka i služebná Marie zmizely. Přiznávám se, že v první chvíli jsem byl zmaten, ale to bylo zaviněno jenom ustrašeným vzhledem tety Kateřiny a jejím nepřesným vyjadřováním. Jestliže mi někdo řekne, že kuchařka zmizela, představím si tuto událost buď jako trik salónního kouzelníka, nebo něco, co souvisí s okultismem. Odhmotnění, nebo tak nějak tomu říkáji. Prostě kuchařka bledne, ztrácí tvar, stává se neurčitou, rozpívá se a nakonec unikne ventilací do hvězdného prostoru. Potom bych chápal, kdyby svědek tohoto otřásajícího zjevu přiběhl do pokoje a vyděšeně volala, že kuchařka zmizela.

Nic takového se však neudálo a celý poplach byl úplně zbytečný. Teta prostě nenašla v kuchyni ani kuchařku, ani služebnou Marii, a já nechápu, proč jí to tak rozrušilo.

V tu chvíli přišel do obývacího pokoje doktor Vlach a krátce poté slečna Barbora, a teta se na ně vrhla, jestli neviděli ty zmizelé ženy. Poté se přiloudal Milouš, a tak se stalo, že nás dědeček při svém návratu našel všechny pohromadě, jak si vymýšlíme všechna možná vysvětlení kam se poděly kuchařka a služebná. Doktor Vlach zrovna říkal, že ho ani tak nezajímá osud kuchařky, jako co bude s obědem, když dědeček vstoupil. Teta Kateřina se mu s výkřikem vrhla vstříc a zahrnovala

ho přivalem nežných výčitek, aby bylo patrné, že se strachovala o jeho zdraví. Snažila se ho zabalit do příkrývky z velbloudí srsti, ačkoliv měl na sobě ještě mokré gumový plášť. To neměla dělat. Nejen, že je to nesmysl balit někoho do příkrývky: s kloboukem na hlavě, ale dědeček to mimoto nemá rád. Je hrdý na své zdraví a na to, že je otužilý, a velmi se rozlobí, když mu někdo věnuje příliš velkou péči.

Ať později říkala teta Kateřina cokoliv, je jisté, že to co následovalo, zavinila ona svou přehnanou a na odiv stavěnou péčí o dědečka. Snad by se byl dědeček tak nerozlobil, kdyby jeho ješitnost nebyla dotčena tím, že tato příhoda měla tolik svědků. Čili na sobě oči všech přítomných. Jediný Milouš, který stal za jeho ramenem, měl větší zájem o kolenma slečny Barbory než o dojemnou péči, kterou teta projevovala dědečkovi. V koutku úst měl cigaretu a t vářil se, jakoby přivíral oči před jejím dýmem, ale mne neoklamal. Nevím, jestli se vám už někdy stalo, že jste si sotva stačili pomyslet nějaké přání a už se vám splnilo. Víte, něco takového jako v pohádkách. Třeba byste se na něco rozlobili a jen byste řekli, aby do toho uhořel hrom, a ono prask už by to bylo. Mě se tenkrát podobné přání splnilo. Pamatuji si, že jsem prudce zatoužil dát Miloušovi pár facek, když v tom se stalo toto: dědeček nevrle zabručel a prudce rozhodl rukama, aby se zbavil příkrývky, kterou ho teta Kateřina omotávala. Přitom udeřil Milouše hřbetem ruky do obličeje a připlácl mu zbytek hořící cigarety na to, čemu Milouš říká knírek. Milouš zařval a dědeček vyjel, protože se spálil a zároveň lekl. Bleskurychle se otočil a dal Miloušovi pohlavek. Než se mohl někdo vzpamatovat, zasáhl Saturnin. S poděšeným výkřikem vyval telé Kateřině příkrývku z rukou a hodil ji Miloušovi přes hlavu, strhl ho k zemi, a mačkaje mu vši silou houni na obličej, volal: "Chytily mu fousy!"

Dědeček se lekl znovu a celá společnost se dívala ohroměna na saturninovo počínání. Teta hystericky volala, aby někdo přinesl vodu, Saturnin křičel: "Vodu ne! Písek!" a doktor Vlach si pro sebe bručel: "Chytily mu fousy, zaplatpánbůh." Když konečně Saturnin Milouše pustil, mysleli jsme si, že mezi nás přišel šílenec. Miloušův zrak bloudiv po nás s takovým výrazem, jako bychom byli nějaká zjevení nebo lidé, kteří měli být dávno mrtví. Bylo zřejmé, že vůbec nechápe, co se vlastně stalo. Potom začal něco horečně hledat po kapsách, ale za chvíli toho nechal. Otáčel pomalu hlavou na všechny strany, zaklonil se, a já jsem se nemohl zbavit dojmu, že začne kokrhát. Teta se k němu vrhla a ptala se, co se mu stalo. Posadila ho do křesla a chtěla ho balit do příkrývky jako prve dědečka. Myslím, kdyby někomu vltla saze do oka, zabalil ho teta do příkrývky. S Miloušem se jí to

nepodařilo a myslím, že by to nedokázal ani nikdo jiný. Jakmile Milouš viděl příkrývku, vyrazil ze sebe jakési zakvíknulí a vyběhl z pokoje.

Teta běžela za ním. Chvilku bylo ticho a pak řekl doktor Vlach, že doufá, že nebude nutno chlapci knírek amputovat. Slečna Barbora si přitiskla kapesník k ústům a myslím, že se tiše smála. Dědeček odložil gumový plášť a klobouk a oznámil nám dvě závažné zprávy.

Pravil, že před deseti minutami voda strhla most, který nás spojoval s ostatním světem, a že kuchařka se služebnou Maril zůstala na druhém břehu. Její ráno na kolech do městečka pro jakési nákupy a ve chvíli, kdy se most poroucel, stály bezradně na druhém břehu a volaly na dědečka, co mají dělat. Dědeček podotkl, že jsou obě z blízké vesnice a že se patrně vrátily domů. Pro nejbližší dobu nemůžeme s jejich návratem počítat, protože cesta k Bílému sedlu, kde feka pramení, a sestup přes Hradovou by jim trval dva dny, i kdyby se odvážily podniknout tuto túru v tomto počasí. Potom řekl, že je rád, že se teta Kateřina vzdálila, protože se můžeme poradit, jak bychom ji zabránili, aby se neujala vaření. Pravil, že je sice starý člověk, ale kdyby měla vařit teta Kateřina, pokusil by se přeplavat řeku. Tázel se slečny Barbory, zda je ochotná nás zachránit. Barbora pokynula hlavou zrovna takovým způsobem, jako když se rozhodla vletět s rapidem na zaplavený most. Dědeček pravil vroucně, že jí to nikdy nezapomene. Že ví, že si asi svou dovolenou představovala jinak, ale že se pokusí jí to vynahradiť. Pan Saturnin z

ě bude tak laskav a bude jí pomáhat alespoň při stolničení. Saturnin se postavil do pozorua zvukně přitpř klepl podpadky.

Slečna Barbora odešla do kuchyně, aby prohlédla zásoby a pokusila se nám opatřit něco narychlo k jídlu. Měli jsme už všichni hlad. Potom mne dě

deček překvapil tím, že se mi omluvil za to poranění kotníku a ptal se, co říkali v nemocnici. Byl velmi rád, že to není nic vážného, a pravil, že bych se měl hodně rychle uzdravit, protože se obává, že zásoba potravin, kterou máme není velká a je docela možné, že budeme nuceni po dobu své odloučenosti opatřovat si jídlo lovem. Potom bude zapotřebí každého zdravého muže. Doktoru Vlachovi se ta vyhlídka zdála zábavná, ale já jsem vzpomínal, jak jsem o minulé dovolené netrefil srnce za tři kroků, a moje duše se naplnila chmurnými představami. Slečna Barbora se vrátila z kuchyně a pronesla populární větu pražských trávajáků o tom, že jsme bez proudu. Dědeček se zachmuřil, otočil vypínačem a tvrzení slečny Barbory se ukázalo správným. To byla téměř katastrofa. Zmínil jsem se již, že všechno v dědečkově domě bylo zařízeno na elektřinu. Kterýkoliv člověk, mimo dědečka, by byl pamatoval na to, že obyčejná kamna jsou někdy lepší než elektrická bez proudu, ale to se

nesmělo před dědečkem ani říci. Tak jsme se tedy ocitli v situaci, kdy jsme si ani nemohli uvařit šálek čaje. Podobali jsme se, až na tu střechu nad hlavou, velmi podivné hrstce trosečníků. Dědeček, občas popudlivý a dětský, doktor Vlach se svými zlomyslnými poznámkami, slečna Barbora, klidná, usměvavá a krásná, až se mi tajil dech, afektovaná a přísloví chrlič teta Kateřina se svým osmnáctiletým světákem, já s pochroumaným kotníkem a konečně nebepečný Saturnin.

Mou myslí proběhly události právě uplynulého týdne a uvědomil jsem si, že Saturnin nezahálel. Rozbil dědečkův starý automobil, poškodil při tom prodejnu tabáku, naučil dědečka džiu-džitsu, zavinil mě poranění, bez kterého by nedošlo k dobrodružné jízdě slečny Barbory přes zaplavený most. Měl jsem podezření, že má prsty i v té věci s kuchařkou a služebnou Maril. Myslím, že jediná věc, kterou nezavinil, byla ta povodeň, ale nejsem si tím docela jist.

EURO -FEST

se koná

v ARARAT RESERVE

Bantry Bay Rd. and Grattan Cres.

Frenchs Forest

v sobotu 16. a v neděli 17. října

od 9.00 dopoledne

V průběhu dne můžete sledovat řadu

zábavných pořadů

nejrůznějších komunit,

mnoho stánků s občerstvením a

národními specialitami, vynikající

pivo nejrůznějších značek, umělecké

výstavy, dětské soutěže a mnoho

dalšího.

Losování o řadu hodnotných cen

se uskuteční

v neděli v 16.15 na hlavním podiu.

Večer se tančí, zpívá, jí a pije

v Sokole, v Arménském, Rakouském

a Dánském klubu.

Vstupenky, platné pro všechna

tato zařízení stojí \$7.-

Dobré zábavy není nikdy a dost!

Přijďte a přiveďte své známe,

nebudete litovat!!!

HABER - PILOT
Pty Limited
PRODUCTION

AUSTRALSKÉ LISTY měsíčník

Vydává:

HABER - PILOT Pty Limited
7 Boonah Street
WENTWORTHVILLE
NSW 2145
Tel. (02) 636 1873
Fax. (02) 631 2024

Vedoucí redaktorka:

Jana Haberová a redakční kruh

Názory redakce se nemusí ztotožňovat s obsahem příspěvků.
Uzávěrka dalšího čísla vždy dvacátého každého měsíce.

**Chcete pomoci svým příbuzným nebo známým
emigrovat do Austrálie?**

Obráťte se na největší právníckou firmu v Australii,
specializující se na otázky emigračního práva.

Připravujeme žádosti buď pro osoby, které jsou již v
Australii, nebo pro obyvatele České a Slovenské republiky,
kteří chtějí emigrovat do Austrálie,

zastupujeme je ve všech otázkách emigračního práva, např.

- * trvalý pobyt v Australii,
- * manželství nebo 'de facto' soužití a sloučení rodin,
- * profesionální a pracovní víza,
- * status uprchlíka a humanitární případy,
- * pomoc těm, kteří překročili lhůtu víza.

Hovoříme česky nebo slovensky,
kontaktujte našeho zástupce Barry Lewise:
tel: (02) 387 3494

BARLOW & CO

Immigration Solicitors and Attorneys
Level 7 - 70 Williams Street, SYDNEY, NSW 2000

93 Drummond Street, CARLTON, VIC 3053

NEW AGAIN

PTY LTD

Opravy karoserie, nový lak, vnější i
vnitřní úpravy, odstranění rezu, všechny
modely a druhy aut.

BODY REPAIRS

7 B PERAK ST. MONA VALE
tel. : 99 2595

Stěhování nábytku,
Sydney - mezistátně - zámoří
odborně zabalíme,
popřípadě uskladníme
rozpočet i dobrá rada je zdarma
pečlivě, spolehlivě, poctivě
Hovoříme česky a slovensky

TAX RETURNS
Tim Austin, F.T.I.A.
Registered Tax Agent

poradíme vám v podnikání,
použijte naši účetní kancelář,
připravujeme daňová přiznání,
domluvíte si schůzku předem.

Další informace:
18 Hugnes Ave,
Lawson 2783
telefon: 047 591 782
Mluvíme česky a anglicky.

DIVER'S MECCA

Všechno pro potápěče!

O dovolené v QUEENSLANDU
se naučíte potápět na HERVEY BAY

Ideální podmínky:-
- teplá voda
- potopené lodě
- korály
- spousta ryb

Instruktor: Vladimír Novák
tel: 071 25 1626

fax: 071 25 1833

472 ESPLANADE
HERVEY BAY
QLD 4655

Předplatné na **AUSTRALSKÉ LISTY** CENA \$2.60

Jméno _____

Ulice _____

Město _____ Stát _____

P.Code _____ Tel. _____

Vystřihněte a odešlete s poplatkem na

HABER PILOT Pty. Limited
7 BOONAH STREET
WENTWORTHVILLE NSW 2145

Předplatné - zaškrtněte
na půl roku ☐ \$15.60
na celý rok ☐ \$31.20

CESTUJTE S NÁMI DO CELÉHO SVĚTA

Shop 6, 176 Commercial Road, Prahran 3181

Ph. (03) 510 8717, (03) 510 2474
A.H. (03) 878 8984 Fax (03) 510 2482
Lic. No. 31446

ZAŘÍDÍME:

*Vaše cesty do celého světa.
Návštěvy z České i Slovenské republiky.
Cesty kolem světa. Ubytování, půjčování aut.
EURORAIL- vlakem po Evropě.
Cesty lodí, autobusové zájezdy.
Cestování po Austrálii a další.*

PODPORUJTE
ODEBÍREJTE
ČTĚTE

AUSTRALSKÉ LISTY

JEJICH BUDOUCNOST JE NA VÁS

CZECHOSLOVAK AIRLINES

FLY OK FLY ČSA

POHODLNÁ CESTA DO PRAHY A EVROPY S VÝBORNÝM
SPOJENÍM ZE SINGAPURU, JAKARTY A BANGKOKU -
ZASTÁVKA V HONG KONGU MOŽNÁ.

Kontaktujte naše cestovní kanceláře nebo přímo:

**CZECHOSLOVAK
AIRLINES**

Suite 809, AUSTRALIA SQUARE TOWER, SYDNEY
P.O. BOX 110, AUSTRALIA SQUARE, NSW 2000
TELEPHONE: 247 6196 FACSIMILE: 232 1713

CONTACT

P·R·I·N·T·I·N·G

A.C.N. 002 887 238

NAVRHNEME
GRAFICKY UPRAVÍME
KVALITNĚ VYTISKNEME
BAREVNĚ I ČERNOBÍLE
KATALOGY
OBCHODNÍ DOPISY
REKLAMNÍ NABÍDKY
SVATEBNÍ OZNÁMENÍ
VIZITKY
a další

Unit 4, 175 Gibbes Street
CHATSWOOD, N.S.W. 2067, AUSTRALIA
Tel. (02) 417 8555 Fax. (02) 417 5510

*Máte-li zájem o české 'fonty' fungující pod
Windows 3.1 nebo na Macintosh zavolejte*

APPLIED COMPUTER SYSTEMS

TEL (02) 636 1873

(A.L. strana 16)

Superior Performance At An Affordable Price